

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XL | NÚM. 2096
2,90 € | 24 NOVEMBRE 2019

Infants de la catequesi de Llerona.

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

Catequesi per als temps actuals

El Secretariat Interdiocesà emprèn un procés de renovació
amb un caire més evangelitzador

Francesc: claus
del pontificat

P 3 i 16-17

Catalunya Cristiana

40
anys

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____

Tel. _____

NIF _____

A/e: _____

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Per una Església en escolta

El Congrés Internacional sobre «L'aportació del papa Francesc a la teologia i a la pastoral de l'Església» (Barcelona, Ateneu Sant Pacià, 12-14 de novembre) ha estat una experiència eclesial molt enriquidora. Hi han participat dones i homes, cardenals, arquebisbes i bisbes, preveres i religiosos, professors i alumnes de l'Ateneu i públic en general. Els quinze ponents —de diferents continents— s'han atansat a la figura del Bisbe de Roma des de diversos angles: evangèlic, teològic, eclesial, de pietat popular, comunicatiu, des de l'ecologia, la solidaritat, la cultura de la pau, el diàleg ecumènic i interreligiós... La sola possibilitat d'establir diàlegs dins i fora de l'Aula Magna del Seminari i compartir àpats amb els ponents i congressistes, ja ha estat fecunda i sinodal. A les ponències s'ha fet èmfasi en el segon postconcili que estem vivint i en la revitalització teològica i pastoral que aquest Pontífex, vingut de l'Amèrica Llatina, ha propiciat. S'ha anat dibuixant una Església que no és tant «l'Església de Francesc» com «l'Església de Jesucrist», al segle XXI.

El papa Francesc aporta una teologia en diàleg amb la vida, on el Poble de Déu hi té un lloc central. I on la teologia és indissociable de la pastoral.

Francesc parteix de l'anomenada teologia del poble, que té els pobres com a primer pròisme, com a mestres i com a lloc teològic. Al principi del seu pontificat Francesc digué que havia pogut llegir un llibre del cardenal Walter Kasper (participant a l'encontre), que li havia fet molt de bé, on afirmava que la misericòrdia canvia el món i el fa menys fred i més just. El cardenal Ladaria va parlar d'una Església com a poble de pobles, en la qual tots som deixebles missioners. Va recordar que més que la paraula «Concili» el Vaticà II es va autodefinir com a «Sínode» que significa «caminar junts». Va afirmar que en un poble hom pot viure aïlladament i que, per això, a més cal estar en comunió que vol dir viure en relació. L'Església sinodal que Francesc proposa és l'Església de l'escolta on tothom té alguna cosa a aprendre i on tots hem d'escoltar l'Esperit Sant.

En la dinàmica del Congrés hi ha hagut una novetat —també amb esperit sinodal— que ha partit de la Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol, dirigida per mossèn Dani Palau: que els ponents durant els mateixos dies, als vespres, hagin pogut compartir les seves aportacions amb un públic més extens, a parròquies i comunitats.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
12	Opinió
13	Vida eclesial
23	Opinió
24	Reportatge
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

El Papa viatja a Tailàndia i al Japó

PÀGINA 14

21
La crisi veneçolana

350 anys dels Gegantons del Pi

PÀGINA 38

Catalunya, encara cristiana?

PÀGINA 18

24
Lideratge des de la fe

La setmana en tuits

ANNA PLANS @ANNAPLANS_
Presidenta de l'Associació de Consumidors Audiovisuals
 Malament quan un govern ha de prohibir que els menors juguin *on line* de nit i en limiti l'accés durant el dia a 90 minuts... Si aquí els pares no ens posem les piles, acabarem igual... Ja estem en camí.

MIRIAM FEU @MIRIAM_FEU
Cap d'anàlisi social i incidència de Càritas Barcelona
 La globalització sense governança, el descrèdit de les institucions, la gestió insolidària de la crisi, el particularisme, l'individualisme possessiu i la gran desvinculació són les 6 bretxes que formen el moment actual de la nostra societat

ANTONIO SPADARO @ANTONIOSPADARO
Director de «La Civiltà Cattolica»
 Si, a causa de les amenaces, a Liliana Segre se li ha assignat escorta, aleshores alguna cosa s'ha trencat en la nostra vida civil. Si una dona que ha sobreviscut al nazisme avui ha de viure sota protecció significa que no pot haver-hi mitges tintes en el nostre compromís contra l'odi

MONTSE ESQUERDA @MONTSE_ESQUERDA
Directora general de l'Institut Borja de Bioètica
 Reconeixement al Dr. Joan Viñas a la Universitat de Lleida: un honor haver compartit aules amb ell com a alumna i professora. Tot un referent en bioètica, mestre i amic

Zoom

EDUARD BRUFAU

El 9 de novembre la comunitat de Sant'Egidio va organitzar una marxa a diverses ciutats del món en record de les víctimes de la Nit dels Vidres Trencats. A Barcelona desenes de persones van caminar fins a la basílica dels Sants Just i Pastor, on van llegir manifestos i van interpretar cançons en favor de la pau. La Nit dels Vidres Trencats, l'any 1938, va ser el primer gran atac antisemita de l'Alemanya nazi, durant el qual es van cremar 300 sinagogues i van ser assassinats un centenar de jueus.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
 Coordinador d'informatius

Per la reconciliació

Seguim difonent la necessitat de bastir ponts. La situació a Bolívia necessita un impuls cap a la reconciliació d'una societat fracturada. El director de la Fundació Carta de la Pau, Jordi Palou-Loverdos, expert en conflictes, deia el 13 de novembre, en el programa *A primera hora*, que els extremismes «aprofiten, quan la democràcia perilla, per debilitar-la encara més i prendre el poder». Un altre exemple és Xile, on les protestes han derivat en frontaments. Rommy Morales, professora xilena de la Universitat de Barcelona, destacava també el dia 13, dins l'espai *El Mirador de l'actualitat*, que «les desigualtats del país s'havien amagat en les grans xifres de creixement».

I l'arquebisbe Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, es referia al problema polític de Catalunya en una entrevista igualment en el programa *El Mirador*, en aquest cas el 12 de novembre. «Els bisbes proposen un horitzó de sortida en pau», afirmava referint-se a la nota episcopal del 14 d'octubre. Vives també assegurava que «la violència fa mal i no porta enlloc».

L'efemèride de la setmana

30 de novembre del 2000:
 la Unesco declara la Tarragona romana Patrimoni de la Humanitat.

MIRADA AL MÓN

La cel·la de Guaiparo

Aquest estiu vaig escoltar una metgessa veneçolana que treballa en un hospital d'aquell país. Explica que la Policia Tècnica Judicial de Guaiparo (Ciudad Guayana) té un calabós rectangular on hi ha 400 persones preses que no poden seure perquè no hi ha lloc i dormen per torns. Les conseqüències físiques i mentals que pateixen aquests nois de 17 a 30 anys són infernals: morts per asfíxia, processos infecciosos i contagiosos a les cames, per les de-

L'infern veneçolà només pot tolerar-lo una tirania i unes Nacions Unides corrompudes!

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio

El grau d'humanitat d'una societat, proposa el filòsof i teòleg jueu Jonathan Sacks, «es mesura per com tracta els membres més febles i vulnerables». Les persones sense sostre són la punta de l'iceberg de la pobresa. És una realitat incompresa que fa por i que es vol amagar. Avui la possibilitat de quedar-se exclòs, com recorda Z. Bauman en el seu llibre *Europa, una aventura inacabada*, «s'ha convertit en una possibilitat real per a gairebé tothom». A Catalunya la població en risc de pobresa i exclusió social arriba al 24,7%.

Quan manca la casa, un centre d'acollida, un menjador o una plaça actuen com a substituïts. Al seu voltant es reconstrueixen les xarxes de proximitat, de veïnatge, de simpatia

posicions. La presó no dona menjar. Mengen el que porten els parents, en una bossa de plàstic per menjar amb els dits i mengen rates.

Qualsevol petit furt (retrovisor d'un cotxe) ja és motiu per entrar en aquest corredor de la mort, on s'hi estan un any o més, d'on és més fàcil sortir mort que viu. Podríem seguir detallant la crueltat...

La comunitat política internacional (ONU) ho sap. Ens consta de viva font. La presidenta xilena Bachelet té els documents. Maduro respon sobre Bachelet, Mujica y Fernández: «Qui digui que a Veneçuela hi ha una dictadura és un estúpid.»

Hospitals sense medicaments, dengue, morts de fam, malària, tuberculosi.... Malalties de la pobresa.

JORDI GAYA NOFRE

Membre del Moviment Cultural Cristià

A la rica i espoliada Veneçuela actualment es requereixen 134 salaris per cobrir la cistella alimentària bàsica. 5 milions de veneçolans ja n'han marxat. I enmig d'aquest camp de concentració, 400 persones engabiades. L'infern veneçolà només pot tolerar-lo una tirania i unes Nacions Unides corrompudes!

Són molts els inferns a la terra: els migrants a Líbia venuts com a esclaus, els tallers clandestins de nens esclaus, els bordells.... Que Déu ens perdoni! I enmig d'aquests inferns, homes i dones, laics, sacerdots i consagrats, mostrant que gran que és l'Amor de Déu. L'Església de Crist sosté l'esperança d'un poble, l'esperança en la veritat i la justícia.

LA SAL DE LA TERRA

Comunitats que integren

i de solidaritat. Aquests nous vincles, quan són personals i amicals, permeten afrontar els problemes concrets i curar les ferides obertes. Són veritables itineraris d'integració que parteixen de la voluntat de fer el bé i de respondre a les necessitats dels pobres. No oblidem que les institucions acullen, però són les comunitats (veïns, associacions, parròquies) les que integren.

Integrar en les xarxes de la ciutat és el fonament per ajudar a viure millor. Requereix paciència i capacitat per comprendre les diverses situacions. Integrar evita que el clima d'un barri o d'una ciutat s'enverini.

En una realitat comunitària, integradora, qui viu al carrer és del barri, és de la ciutat

Evita que ningú no es tanqui o senti marginat, garanteix més seguretat que la que podria donar qualsevol cos de policia. En una realitat comunitària, integradora, qui viu al carrer és del barri, és de la ciutat. Com deia una veïna de Sants d'una persona que dormia sota casa: «El Frank és un veí més del nostre barri.»

Les persones sense sostre aporten els seus valors, no només les seves necessitats. Són homes i dones dels quals hem d'aprendre, no només als quals cal ajudar. Són punts de referència invisibles enmig de la ciutat. Marco Gnani, en el seu llibre *Elogi dels pobres en un temps que fan por*, explica que «el pobre recorda el límit de la fragilitat de la nostra condició i és portador d'una pregunta impulsora i potser desesperada d'humanització de l'ambient que l'envolta».

UN NOU LLINDAR

La més ràpida canonització

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Jesús és condemnat a mort per dir-se rei. És acusat d'aquest flagrant delictes que atemptava contra la sobirania del governant de torn. No el van acceptar, no el van voler entendre, no van reconèixer les seves obres i el van perseguir fins a decretar injustament la seva mort. Tanmateix, assumint aquesta realitat, Jesús triomfa des de la creu. Un triomf estrany i incompreensible, que explica quins són els plans de Déu perquè sorgeixi la vida i sigui vençuda la mort. El canvi del cor, la conversió, fa que el qui es reconeix pecador trobi en Jesús una paraula de perdó i de salvació. A Jesús li agrada dir al delinqüent que té al seu costat: «T'ho dic amb tota veritat: avui seràs amb mi al paradís.» Vet aquí la canonització més ràpida de la història, la bona notícia que ens fa veure quina mena de «regne» és aquest regne de Jesús, quina vida és la que promet, quin compromís és el que proposa. Sempre serà la persona la seva opció preferencial, la defensa i la recuperació de la seva dignitat.

Jesús ha mantingut la seva fidelitat a la missió que el Pare li ha encomanat. La seva resposta serà sempre la mateixa, la seva i la que ens demana a nosaltres. Amb tot, això no treu el desconcert dels qui contemplen l'espectacle de la crucifixió i han de

Estem cridats a reconèixer que ha estat Jesús el qui ha vingut a introduir una nova manera d'estimar i de servir

definir-se davant d'aquest «rei» que no vol triomfs humans, ni espectacularitat fàcil, ni prestigi, ni poder, ni domini sobre els altres; només busca la humilitat, la senzillesa, el servei fins a donar la vida. Aquesta és la novetat d'aquest «regne» que no és d'aquest món, però que s'hi encarna plenament per transformar-lo segons la voluntat de Déu.

Estem cridats a reconèixer que ha estat Jesús el qui ha vingut a introduir una nova manera de ser i de viure, una nova manera d'estimar i de servir, creant fraternitat en tot allò que volem dur a terme. Un «regne» de veritat i de vida, de santedat i de gràcia, de justícia, d'amor i de pau. No ens referim a un «regne» que només contempla estructures socials al servei de la persona humana, sinó sobretot aquells valors espirituals i morals que li donen consistència, perennitat, i posen les bases d'una convivència centrada en la justícia i la pau. Tot l'Evangeli n'és testimoni, ja que ens transmet el que Jesús diu i fa, i tot el que la primera comunitat recull i anuncia.

La catequesi viu el seu particular «aggiornamento»

**El Secretariat Interdiocesà emprèn
un procés de renovació que preveu
aplicar el proper curs**

La catequesi de Llerona va obrir el curs amb una gimcana amb totes les famílies.

Laura Mor es va haver d'aplicar el refrany «Si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el llit» quan amb la seva família se'n van anar a viure a Llerona, a les Franqueses del Vallès (diòcesi de Terrassa). Si volia que els seus fills fessin catequesi no li tocava més remei que arremangar-se i posar-se mans a l'obra. «La parròquia de Santa Maria de Llerona va ser molt viva en temps de mossèn Joan Vallicrosa: s'hi feia esplai, catequesi, teatre, coral; però quan vam arribar nosaltres no quedava res d'això», explica aquesta periodista de 35 anys i mare de dos fills.

Va ser així com el curs 2016-2017 amb només tres nens, un d'ells el seu fill gran, Laura Mor va posar en marxa la catequesi de Llerona. Aquest curs ja són trenta nens d'entre 7-11 anys i un equip de tres catequistes, totes mares de família, amb dos joves de suport. Un creixement meteòric que mostra la necessitat de viure la fe en comunitat. «La vida de parròquia i de comunitat sempre ha estat molt important per a nosaltres; com a família necessitàvem un espai on compartir la fe», comenta la Laura. El moviment de la catequesi ha propiciat d'altres iniciatives comunitàries en què també participen les famílies. Alguns dels pares actuals eren antics monitors de l'esplai de Llerona, que acaba de celebrar el 50è aniversari.

Antics monitors que avui dia te'ls pots trobar arrançant la sala de l'antic esplai per posar-la a disposició dels infants i joves, o bé torrant castanyes per Tots Sants. «Som comunitat al llarg de l'any», afegeix.

«Les famílies valoren el fet de comptar amb un espai per viure la fe», exposa Elisabet Payán, també catequista de Llerona, mestra d'educació infantil i mare de tres fills. «És un repte però també un enriquitment fer la catequesi als propis fills.»

La catequesi de Llerona té tres objectius: conèixer Jesús, adquirir l'hàbit de la pregària i fer comunitat. Tres objectius que no es persegueixen des de la teoria, sinó portant-los a la pràctica. «Volem que els nens siguin capaços de reconèixer Jesús, d'adreçar-s'hi a través de la pregària i de crear amb els altres un vincle comunitari», diu la Laura.

La dinàmica originada al voltant de la catequesi s'ha anat estenent en altres àmbits del poble. El 2016 va néixer el Grup de Muntanya de Santa Maria de Llerona, com una eina de compromís amb el territori i la natura, en un entorn rural que pateix la pressió del creixement urbanístic sense límits. «Volem ser una comunitat de portes obertes, com diu el papa Francesc, i això implica sortir enfora», indica Laura Mor. De fet, la parròquia forma part

LAURA MOR
 «Volem que els nens siguin capaços de reconèixer Jesús, d'adreçar-s'hi a través de la pregària i de crear amb els altres un vincle comunitari»

Dinàmica amb playmobils creada a la catequesi de Llerona.

del grup de Whatsapp de Llerona. Per tot plegat, la parròquia de Santa Maria de Llerona, a cura pastoral del diaca Josep Maria Fernández, s'està creant una «fama» curiosa.

Renovació impulsada des del SIC

La catequesi viu a casa nostra un profund replantejament liderat pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i Balears (SIC). «Volem que tant l'infant com la família, quan venen a la catequesi, rebin una introducció a una relació amb Jesús. No és tant què ensenyem o com ho fem, sinó que la catequesi ha de ser una introducció a la litúrgia, a la pregària i una manera d'integrar la família a la parròquia», exposa Joan Àguila Chavero, rector de Sant Joan de Valls i director del SIC des del febrer passat.

Després de dos anys d'estudi i reflexió, els delegats de Catequesi de les diòcesis catalanes i balears estan concretant a través de reunions mensuals quina forma ha de prendre la renovació que es preveu que es començarà a aplicar el curs 2020-2021.

L'objectiu de la catequesi sempre ha estat el mateix: introduir els infants a la vida de la fe. Avui dia, però, tal com destaca Mn. Joan Àguila, ha d'adoptar un caire més evangelitzador: «La iniciació o el desvetllament de la fe abans anava a càrrec de les famílies, mentre que avui dia l'hem d'integrar a la catequesi.»

Encara hi ha un altre repte important: menys de la meitat dels infants que comencen la catequesi completen el procés d'iniciació cristiana. D'acord amb la memòria d'activitats de l'Esglè-

sia catalana, el 2017 es van celebrar 17.248 primeres comunions i només 6.351 confirmacions.

Tots aquests elements comportaran un canvi important en l'actual esquema. Així, la iniciació cristiana passarà a ser un període de cinc anys que permetrà completar la Primera Comunió i la Confirmació sense originar un gap difícil de revertir. El primer curs, corresponent a segon de Primària, serà de desvetllament de la fe. «A la catequesi hem de parlar menys del que és la pregària i pregar més», constata el director del SIC. En aquest sentit, en el curs de desvetllament de la fe s'implementarà la metodologia de l'Oratori.

Els quatre cursos següents seran pròpiament de preparació de la Primera Comunió i la Confirmació. «Hem de convèncer les famílies perquè els infants facin un procés complet de cinc anys i encaixar-lo dintre del marc de l'escola. D'aquesta manera, la finalització de la Primària coincidirà amb el procés d'iniciació cristiana completat.»

Una altra qüestió que hi ha damunt la taula és la necessitat de crear un vincle més profund entre catequesi i celebració litúrgica. Per això s'intentarà que la catequesi es

faci el cap de setmana abans de la missa. «Ja sabem que els mossens van de bòlit, però la seva implicació ha de ser activa, dintre de les possibilitats», remarca aquest capellà nascut a Falset (el Priorat). «Els capellans han d'acompanyar els catequistes i programar totes les sessions. Que no puguin ser-hi físicament no vol dir que no ho preparin, que no es trobin amb els catequistes o que no facin pregària per acompanyar el procés.»

Al llarg de les trobades de formació que organitza el SIC, tard o d'hora sempre acaba sortint a la palestra la soledat de les catequistes, i diem catequistes perquè la majoria són dones. D'aquí la importància de l'acompanyament per part del mossèn però també del fet de crear equips. «Ens agradaria que a cada grup hi hagués dos o tres catequistes per tal de fer equip», apunta Mn. Àguila.

Aquest canvi també en porta un altre d'aparellat: agrupar nens de diverses parròquies. «Si els pares es mouen per portar els fills al futbol al poble del costat, també ho faran a la catequesi, això sí, sempre que sigui de qualitat. Hem d'intentar assegurar que a cada arxiprestat hi hagi dos o tres focus on aquesta proposta de renovació catequètica es dugui a terme», afegeix el director del SIC.

Joan Àguila apropa el sentit de la litúrgia als infants de la catequesi de Sant Joan de Valls.

JOAN ÀGUILA
 «Hem de convèncer les famílies perquè els infants facin un procés complet de cinc anys i encaixar-lo dintre del marc de l'escola»

«Intentem treballar amb tots els materials i mètodes que ens ajudin», explica Laura Mor. És així com la catequesi per a infants i joves de Llerona va inaugurar aquest curs amb una gimcana amb les famílies fins a la Creu del Pedró. Enmig d'un hort d'oliveres, van ordenar les deu frases que contenen els sobres amagats i van posar en comú el contingut d'un decàleg per fer camí amb Jesús. Com a novetat, les catequistes van presentar *L'himne de la cate de Llerona*.

«No és fàcil captar l'atenció dels nens, que avui dia tenen tantes distraccions», reconeix Elisabet Payán, que també és coordinadora de catequesi d'infants del Col·legi Lestonnac de Barcelona. Però alguna cosa els deu captivar de Llerona, ja que un gruix significatiu de nens continua després de la primera comunió. Les sessions es fan en petit grup i inclouen dinàmiques de reflexió i de pregària compartida, i també jocs, activitats musicals i espais de contemplació en l'entorn privilegiat de la parròquia.

«La renovació de la catequesi implica una renovació de materials», constata Mn. Joan Àguila. «Estem generant nous materials i activant les comissions que els han de treballar.»

Cal incorporar nous materials però també nous mètodes. D'aquí que el SIC hagi adreçat la mirada cap a mètodes provinents de l'àmbit anglosaxó, com Godlyplay o els cursos Alpha, però també d'origen europeu com l'Oratori per a la pregària o l'Acció Catòlica per a la revisió de vida. «El Quadern de Vida, una eina de l'Acció Catòlica, serà una mena de diari espiritual en què l'infant recollirà la seva experiència de creixement en la fe», exposa Mn. Àguila. De la seva banda, els cursos Alpha es posaran en pràctica pensant sobretot en les famílies. Com diu el capellà tarragoní, «la família moltes vegades necessita un primer anunci, per això a través del mètode Alpha, un cop al mes, convidarem els pares i mares a un dinar o sopar on abordarem els grans interrogants de fe».

Per completar tota aquesta renovació també és molt important afavorir el relleu generacional de les catequistes. «Volem mantenir el bagatge de les actuals catequistes, però alhora integrar gent jove», remarca Joan Àguila. «En els darrers dos anys veiem una generació de 30 i 40 anys que s'han anat incorporant a la catequesi, ara mateix no són majoria però esperem que ho siguin», conclou el director del SIC.

SABER ESCOLTAR

Una faula i un 600

Hi ha una faula d'Isop que ja m'impresionava quan estudiava llatí. N'he conservat record tota la vida. Em consola que Isop té més anys que jo i que la faula sembla escrita fa poc.

Un llop i una ovella, cadascun per pròpia iniciativa, van anar a un mateix riu per calmar la set. El llop bevia a la part més alta del riu; l'ovella bevia més avall. El llop, buscant pretextos per atacar l'anyell, li va començar a dir: per què m'enterboleixes l'aigua mentre estic bevent? L'ovella va respondre que no li podia pas embrutar l'aigua pel fet que estava bevent a la part baixa del riu.

Però el llop no va voler entrar en raó ni escoltar l'ovella, dient-li que blasfemava; l'ovella, en defensa pròpia, va exposar que no blasfemava,

sinó que simplement volia beure aigua. Però el llop, buscant més pretextos per atacar i menjar-se l'ovella, l'acusa dient-li que el seu pare feia sis mesos que l'havia ofès. La pobra ovella li diu que, en aquest temps, ella encara no havia nascut. El llop li repon que això no té cap valor i que ha de pagar l'ofensa paterna amb la seva vida. I, després de dir-li això, es tirà damunt l'ovella i la devorà.

Isop conclou: «Aquesta faula sobre dos animals demostra que, quan les persones dolentes volen fer mal a algú, no serveixen de res ni la veritat ni la raó.»

Una anècdota personal. Jo venia, amb el meu Seat 600, d'un viatge i, per tornar a casa, havia de fer benzina. Em vaig aturar en una gasolinera. Mentre l'encarregat em posava

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

la benzina, va arribar un camió i em va donar un cop considerable al cotxe. Vaig demanar, al conductor, els documents de la seva assegurança i no me'ls va voler donar, perquè deia que el culpable era jo. El meu cotxe, que estava aturat, havia fet mal a un gran camió. I el xofer cada cop cridava més. El que crida més té la raó?

La faula i el 600 són dos esdeveniments actuals: hi ha qui t'acorrala amb mentides i no admet ni la veritat ni la raó. El culpable sempre és el que té menor categoria?

Quan les persones dolentes volen fer mal a algú, no serveixen de res ni la veritat ni la raó

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

M'agrada dir, quan em refereixo al matrimoni, que l'únic animal capaç de comprometre's és l'ésser humà. Fer-ho és acceptar responsablement que qualsevol obra humana es pot imputar al subjecte que la realitza. I, d'acord amb això, ser jutjada. Déu meu, quina definició! Però no tinc cap altra cosa per oferir al lector i és la que crec recordar de l'assignatura d'ètica que vaig aprovar al Seminari, el curs 50-51, del segle passat.

D'una manera o altra, observant signes que delaten un cert compromís, els paleontòlegs accepten aquesta peculiaritat com a prova d'hominització quan estudien troballes prehistòriques. Sent, doncs, un tret humà peculiar, lamento pensar que, en els àmbits escolars o extraescolars, se li dona poca im-

A PROPÒSIT DE...

Valors (8), compromís

portància, o potser ni se l'esmenta. Ser fidel a un compromís acceptat, situats ja en l'àmbit transcendental, resulta que és, a més, una virtut.

Un aspecte visible d'aquesta manera d'actuar és el vot. El compromís acceptat en públic per atorgar-li més força. Una de les expressions que apareixen diferents vegades a la Bíblia és el *nazireat*, és a dir, la consagració a Déu d'una persona, temporalment o perpètuament. Del mateix Pau es diu a Fets (18,18): «Encara es quedà força dies a Corint. Després es va acomiadar dels

Un acte de llibertat suprem és comprometre's amb el cònjuge, en honor de Déu

germans i s'embarcà cap a Síria. L'acompanyaven Priscil·la i Àquila. A Cèncrees s'havia rapat el cap, a causa d'una prometença.»

Els cristians primitius tenien present el seu compromís amb Crist i l'Església. Els màrtirs, des d'Esteve fins a l'últim del qual tenien notícia, eren testimonis d'aquesta actitud, que els era propera, perquè centraven les seves mateixes litúrgies a la taula, que era el sepulcre d'un immolat. Ho tenien tan present que, quan d'acord amb l'edicta de Milà, les persecucions van cessar, molts van marxar al desert on, en soledat, van lliurar una batalla personal interna.

Un acte de llibertat suprem és comprometre's amb el cònjuge, en honor de Déu. Aquest és el matrimoni cristià.

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem del Papa al Japó, assistim al congrés sobre Francesc, parlem de Catalunya, encara cristiana?, aprofundim en l'exhortació Crist viu i coneixem l'Església veneçolana

El president de la Federació de Conferències Episcopals d'Àsia analitza el viatge de Francesc a Tailàndia i el Japó

Cardenal Bo: «Francesc és un profeta dels temps moderns»

VATICAN NEWS
Ciutat del Vaticà

El 32è viatge apostòlic de Francesc el porta en aquesta ocasió a Tailàndia (20-23 de novembre) i el Japó (23-26), on té previst visitar Tòquio, Nagasaki i Hiroshima.

Per al president de la Federació de Conferències Episcopals d'Àsia (FABC), el cardenal Charles Maung Bo, aquesta visita del Papa a uns països on la comunitat catòlica és una minoria suposa «un moment de gràcia per als cristians i per a tots els altres homes i dones que viuen en aquests dos països».

Segons el cardenal Bo, el Pontífex és «un profeta dels temps moderns» i un «líder mundial que proclama no tan sols un missatge religiós, sinó un missatge per a la humanitat» que li ha permès «arribar a tota mena de persones».

El president de la FABC recorda la visita que va fer el Papa fa dos anys a Myanmar i Bangladesh: «Amb la seva estada va donar a conèixer aquest petit ramalet al món. Va venir com a pelegrí de pau i la seva presència va portar immensa alegria i felicitat a tots els cors del nostre poble. Tot Myanmar estava ple d'esperança en aquells dies en què el Sant Pare estava amb nosaltres.» Especialment, ressalta, «perquè va encoratjar l'Església catòlica i el jovent a ser un instrument de pau».

El cardenal Bo també explica que, en la seva visita a Tailàndia i el Japó, la veu del Papa sobre la natura i la biosfera té un lloc destacat, ja que són dos països que s'enfronten a grans reptes en relació amb el canvi climàtic.

Per la seva banda, l'exprovincial de la Companyia de Jesús al Japó i actual delegat per a l'Apostolat Social, el pare Yoshio Kajiyama, que també és director del Centre Social dels jesuïtes a Tòquio, comparteix les seves experiències so-

bre el viatge del papa Francesc a aquest país asiàtic. La principal expectativa que genera el viatge del Papa al Japó és «que porti un missatge com a constructor de pau, que porti un missatge especial sobre l'abolició de les armes nuclears. Joan Pau II va anar a Hiroshima i va donar un missatge excel·lent sobre la construcció de la pau. L'Església catòlica al Japó és petita, però el seu missatge va tenir molt de ressò entre el poble japonès. Estem esperant el missatge del papa Francesc a Nagasaki», insisteix Kajiyama.

Recepció a l'arquebisbe Welby

D'altra banda, el papa Francesc va rebre el 13 de novembre, al Vaticà, el líder de l'Església anglicana i arquebisbe de Canterbury, Justin Welby.

A la trobada, van dialogar sobre «la condició dels cristians al món

En la seva visita a Tailàndia i el Japó, la veu del Papa sobre la natura i la biosfera té un lloc destacat

Foto: Els catòlics japonesos, com els tailandesos, són una minoria.

i sobre algunes situacions de crisi internacional, en particular la dolorosa realitat per la qual passa el Sudan del Sud», país afectat per un greu conflicte intern a l'Àfrica.

Després de concloure la reunió, el Pontífex i l'arquebisbe de Canterbury van acordar que «si la situació política al país permet constituir un govern transitori d'unitat nacional els propers 100 dies, en concloure el termini de l'acord signat els darrers dies a Entebbe (Uganda), tenen la intenció de viatjar plegats en una visita al Sudan del Sud».

El diumenge 10 de novembre el Papa va animar els líders del país africà a recórrer a la via del diàleg per superar el conflicte civil que assola el país d'ençà que va aconseguir la independència del seu veí Sudan el 2011. Aquell dia Francesc va expressar el seu desig de viatjar al Sudan del Sud el 2020, tot i que no va concretar una data.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Claus del diàleg pacífic

L'altre dia vaig presenciar l'enèsima, intensa, discussió entre dos amics amb diferents opinions sobre Catalunya. Com que no es deixaven parlar, un tercer hi va intervenir espontàniament com a facilitador i va aconseguir almenys que permetessin expressar les seves postures i emocions. D'aquesta i innumbrables experiències d'aquest tipus, n'he tret aquestes pistes per a l'imprescindible diàleg entre nosaltres.

1. És bo reiterar l'afecte per la persona de l'altre, més enllà de la seves creences. Som germans en l'existència, compartim l'ésser i cadascú mereix respecte més enllà d'idees i postures polítiques.
2. És imprescindible deixar-ne sortir les emocions i posar-hi nom. La ràbia, el desencís, la incertesa... soterrades en el cor afegeixen virulència (en tots dos), obnubilen i impedeixen comprendre l'altre. S'han de gestionar al descobert.
3. Admetre que la nostra informació (la de tothom) té biaixos, i a més en política no hi ha veritats absolutes. Podem cercar sincerament el bé social per camins diferents.
4. Eliminar els qualificatius feridors i estereotipats pel que fa a grups de persones. Aquesta és la principal trampa en la construcció artificial de l'enemic, i caure-hi crea divisions insalvables: acabem veient etiquetes i banderes, no persones.
5. Assumir que podem desitjar models diferents de societat, i que això no impedeix que ens estimem i construïm plegats el millor possible el present que compartim.

El diàleg s'ha convertit en una necessitat vital per a la nostra societat, a tots els nivells. Cal tenir el valor d'obrir espais i temps per aconseguir-ho.

LETICIA SOBERÓN

L'Ateneu Universitari Sant Pacià celebra un Congrés Internacional sobre l'aportació del Papa a la teologia i la pastoral de l'Església

El pontificat del papa Francesc, l'inici d'un veritable canvi d'època

MACIÀ GRAU
Barcelona

Des de l'inici del seu pontificat, el papa Francesc ha manifestat la necessitat de realitzar una conversió profunda dins el cristianisme, que comenci per construir una Església oberta que no es tanqui a la recerca de seguretats i que parli al cor dels seus fills. Aquesta conversió no està sent fàcil i ha provocat que el Papa hagi rebut nombroses crítiques per part d'alguns sectors de la mateixa Església, que no veuen amb bons ulls les reformes que ha plantejat. Sigui com sigui però, el seu pontificat ha suposat un abans i un després en la teologia i la pastoral de l'Església, que es troba davant d'un veritable canvi d'època, que molts ja descriuen com un «segon postconcili».

La seva aportació està sent font d'inspiració per als cristians d'arreu del món, ja que exigeix viure més obertament l'Evangeli i ser testimonis de la fe en el nostre món. Per fer-ho, a més, no n'hi ha prou amb llegir les meditacions, homilies o exhortacions apostòliques que ha fet el Papa, sinó que és necessària una reflexió a fons que permeti discernir quin és el camí que ha iniciat amb el seu pontificat.

Precisament, amb la intenció d'ajudar a fer aquesta reflexió i compartir-la amb cultures i realitats diverses, el dimarts 12 de novembre l'Ateneu Universitari Sant Pacià de Barcelona (AUSP) va organitzar el Congrés Internacional «L'aportació del papa Francesc a

la teologia i a la pastoral de l'Església». El congrés va tenir una durada de tres dies i va comptar amb 15 ponències impartides per dones i homes provinents d'arreu del món que lideren la reflexió teològica actual.

Una Església sinodal i en comunió

L'acte inaugural del congrés va tenir lloc a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona, plena a vessar per més de 200 persones, entre les quals hi havia diverses personalitats com el director general d'Afers Religiosos, Marcel·lí Joan, l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, i altres bisbes de les diòcesis catalanes. La inauguració va anar a càrrec de l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, que, com a gran canceller de l'AUSP, va destacar la importància d'organitzar un congrés internacional d'aquestes característiques: «És

JOAN JOSEP OMELLA
«El papa Francesc no se sent còmode amb la teologia d'escriptori, vol una teologia de genolls, d'oració, plena d'experiència i rigor espiritual»

Agustí Codinach

El congrés va comptar amb ponents provinents d'arreu del món, que van aportar el seu propi context cultural i altres realitats de fe.

ANDREA TORNIELLI
«El Papa ens convida a acompanyar els ferits i els marginats del món, a no tancar mai la porta a ningú, a donar-los la benvinguda a tots»

una oportunitat per escoltar veus molt diverses que explicaran les rutes que ha obert el Papa i, alhora, ens servirà per construir una síntesi sobre el seu pensament.» El cardenal va aprofitar la seva intervenció per destacar els eixos centrals del pontificat de Francesc, que va resumir en les idees de «sortir a la perifèria», «la misericòrdia» i el «paper essencial dels pobres». Aquests conceptes, com va manifestar, deixen palès el principal nucli del congrés, que va ser el d'explicar els motius pels quals el Papa considera la teologia i la pastoral com un tot: «Francesc no se sent còmode amb la teologia d'escriptori, vol una teologia de genolls, d'oració, plena d'experiència i rigor espiritual (...) fa teologia des de la realitat, ja que veu la llum des de la paraula i la tradició.»

La primera jornada del congrés va anar lligada a l'anhel del Papa per aconseguir una Església en comunió i sinodal, que precisa-

ment va ser el títol de la ponència que va impartir el cardenal Luis F. Ladaria, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe i col·laborador estret del papa Francesc. El Dr. Ladaria va posar l'accent en la sintonia entre el Poble de Déu i Església, que va en relació amb el fet de sortir a la perifèria: «El Papa sempre diu que la imatge d'Església que més li agrada és la del sant poble fidel de Déu. La pertinença a un poble té un fort valor teològic.»

La professora Margarida Bofarull va ser l'encarregada de mostrar la importància que té per a Francesc la misericòrdia en la seva ponència, titulada «Una Església Mare de Misericòrdia i Samaritana». Finalment, el rector de l'AUSP, Armand Puig, va tancar les intervencions del primer dia amb una aproximació al tercer eix principal del pontificat de Francesc, els pobres: «Els pobres no poden ser uns estranys al nucli central de l'Església. Pertanyen de ple dret a la comunitat eclesial i el seu lloc és el primer banc de l'assemblea cristiana, no el darrer.»

La teologia i el diàleg de Francesc

Després d'una primera jornada on es van explicar les característiques de l'Església que proposa el Papa, el segon i tercer dia de congrés van servir per reflexionar a l'entorn de temes més concrets i teològics del seu pontificat, com són la consciència moral o el diàleg interreligiós i ecumènic, entre d'altres. Les ponències van anar a càrrec de les principals personalitats en aquestes matèries, com per exemple l'arquebisbe de Madrid, el cardenal Carlos Osoro, el cardenal Walter Kasper o Andrea Torielli, un dels periodistes més propers al Papa. Cadascú va reflexionar sobre l'aportació del Papa en un àmbit diferent, i van deixar missatges clars i contundents per ajudar a entendre el magisteri de Francesc, com aquest d'Andrea Torielli: «El Papa ens convida a acompanyar els ferits i els marginats del món, a no tancar mai la porta a ningú, a donar-los la benvinguda a tots. Això és el que ens ensenya amb els seus gestos, signes i paraules.»

Diversitat de creences religioses

DOLORS BRAMON

Doctora en Filologia semítica i Història medieval

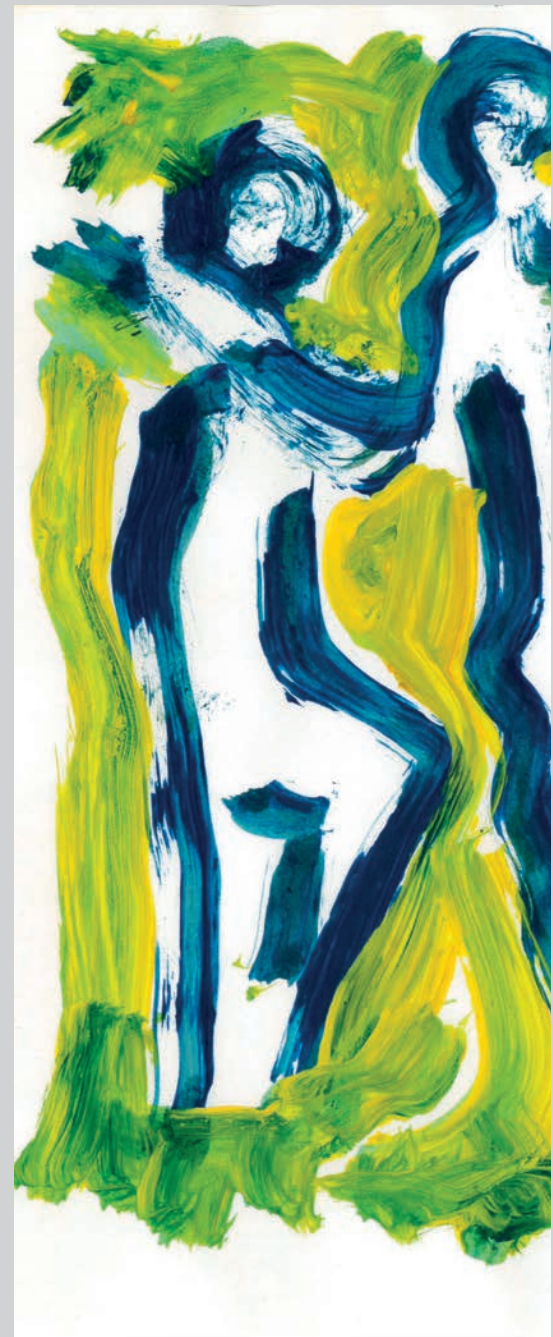
És a bastament acceptat que Catalunya ha format i forma part del món cristià, però potser ara en podríem començar a dubtar... La societat catalana, en general, s'enquadra i és enquadrada dins de l'àmbit cristiano-occidental, però, si sortim de l'entorn de les institucions específicament dedicades a conservar i a propagar els idearis religiosos i socials del cristianisme, crec que el panorama dista molt de verificar la frase de l'enunciat. Per això crec que és oportú el signe interrogatiu que han posat en el títol d'aquesta secció.

Aquell convenciment amb què la militància catalanista conservadora de finals del segle XIX va acceptar i va difondre el famós lema «Catalunya serà cristiana o no serà» ara genera algun dubte. És sabut que figura a l'obra *La tradició catalana* publicada l'any 1892 pel sacerdot Josep Torras i Bages, futur bisbe de Vic, i que va tenir gran difusió entre els cercles cristians i catalanistes del segle passat. Amb el temps, em sembla que la creació i l'acceptació de lemes tan contundents resulta, com a mínim perillosa, perquè molta gent que els ha cregut i defensat, en pot sortir desenganyada.

Recordem, per exemple, l'«Ils ne passeront pas», encunyat durant la Primera Guerra Mundial, pel general francès Robert Nivelle. Vint anys més tard, es convertí en el lema de la resistència al franquisme, quan Dolores Ibárruri, «la Pasionaria», les pronuncià en un discurs. Però desgraciadament, malgrat els crits i les pancartes, el 28 de març del 1939 les tropes de Franco entraren a Madrid.

Des de fa molt de temps, Catalunya ha deixat de ser totalment cristiana però així i tot, encara continua existint!

Segons el baròmetre del CIS de juliol d'enguany, a Catalunya són més els ateus i agnòstics que els catòlics practicants

Altres exemples poden ser aquell «Más vale una España roja, que rota», atribuït al cap de l'oposició, José Calvo Sotelo, el desembre del 1935 i que després influiria en la doctrina de Franco i dels seus adlalters al llarg de la dictadura. També aquell «La calle es mía» del 1976, l'autoria del qual Manuel Fraga Iribarne mai no va acceptar, però que encara Pedro Sánchez li tirà en cara a Mariano Rajoy. Segons el tertulià de *La Sexta Noche* Miquel Giménez, és una rèplica de la primera estrofa del *Horst-Wessel-Lied*, l'himne del partit nacional-socialista alemany. És sabut que pels volts de l'any 2017 va generar una rèplica repetida avui a Catalu-

Il·lustració:
Jordi Maragall

nya i que, curiosament, acaba de travessar la Mediterrània: just abans de la dimissió del primer ministre libanès, Saad Hariri, a finals d'octubre d'enguany, va ser corejat als carrers i places de Beirut per la població descontenta amb la mateixa tonada que a casa nostra però amb la lletra traduïda a l'àrab: «Els carrers seran sempre nostres.»

Però més val que ho deixi. I ho faig malgrat que les reflexions al respecte donarien per a molt i perquè penso que si *Catalunya Cristiana* m'ha convidat a participar en aquest número és per la meva condició d'experta en islam. Des de fa molt de temps, Catalunya ha deixat de ser totalment cristiana, però així i tot, encara continua existint!

Pel que fa als fidels de l'islam, que havien viscut primer com a precatalans i després com a catalans des de començaments del segle VIII, bona part en varen ser expulsats a principis del segle XVII, però... no tots. El mateix succeí amb els jueus, assentats a la Península des de molt abans i també expulsats al tombant del segle XV. De fet, uns i altres van seguir vivint a Catalunya amagant les seves creences per mor de la Inquisició.

Sigui com sigui, els jueus van anar tornant a terres catalanes. La dictadura franquista ajudà al retorn dels anomenats sefardites i ara ja compten amb quatre sinagogues a Barcelona. Els musulmans són bàsicament producte de l'emigració econòmica,

que es va fer molt nombrosa des de la meitat del segle passat, però a aquesta dada cal afegir-hi les conversions de fidels provinents d'altres creences (o de cap) i subratllar que l'islam és la manera d'entendre Déu que més creix arreu del món. Aquí no disposen de cap mesquita, però arreu de Catalunya hi ha més de 300 oratoris més o menys en precari i però plens de fidels.

El budisme, arribat aquí pels volts dels anys setanta, és la quarta religió amb més temples a Catalunya, com és el cas del Sakya Tashi Ling, al Garraf i inaugurat l'any 1996, o del Samye Dedhi Ling, a Santa Coloma de Farners, situat enmig del bosc de les Guilleries. Dins de la diversitat de les creences religioses catalanes, podem esmentar l'hinduisme, els bahá'í, que acaben de commemorar els 200 anys del naixement del seu primer impulsor, Seyed Alí Muhàmmad, que l'any 1844 es proclamà Báb u-Dîn o «porta de la Fe», i moltes altres creences fins a arribar al nombre de 13 confessions religioses establertes a Catalunya amb més de 8.500 centres de culte, segons la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat.

Però també és cert que, segons el baròmetre del CIS de juliol d'enguany, actualment a Catalunya són més els ateu i agnòstics que els catòlics practicants. Per això advertia de la perillositat dels eslògans. El número u de la llista de Vox per Barcelona a les passades eleccions proclamava que «Espanya será cristiana o no será» i, tal com van les coses, no sembla pas que hagi deixat ni deixi d'existir.

+ CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de

Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

CRIST VIU!

Il ragazzo

Els joves somien en el que els espera més enllà.

Remant junts a la mateixa canoa de la nostra Església

SERGI GORDO RODRÍGUEZ
Bisbe auxiliar de Barcelona i president del SIJ

Inspirat per la riquesa de les reflexions i diàlegs del Sínode de Joves celebrat l'any passat a Roma, el papa Francesc va escriure l'exhortació apostòlica «Crist viu», una carta adreçada a tota l'Església però molt especialment als joves. Amb l'objectiu d'ajudar a comprendre millor el missatge d'aquest document, el Secretariat Interdiocesà de Joventut (SIJ-delegats de pastoral de Joventut de les diòcesis de Catalunya i Mallorca) us oferirà cada mes un article en què es destaquin els principals continguts de cada capítol i es proporcionin algunes pistes que permetin aterrar els esmentats continguts a la realitat concreta de la Pastoral Juvenil a casa nostra.

Estimat/ada jove: el bon papa Francesc t'ha escrit una carta preciosa. Llegeix-la sencera. Val la pena! És entranyable. Te l'ha escrita amb molta tendresa i estimació, pensant en tu. De fet, ens l'adreça també a tots i a totes: pastors i fidels. És que,

Hauríem d'aprendre més a mirar la realitat com ho fa el papa Francesc, amb esperança

com ell mateix afirma, «ser joves, més que una edat, és un estat del cor». Francesc s'ha deixat inspirar per la riquesa de les reflexions i diàlegs del Sínode que va tenir lloc l'any passat. En la seva paraula ressonen les veus de milers de creients d'arreu del món que van fer arribar les seves opinions al Sínode. Fins i tot joves no creients van desitjar compartir suggeriments que susciten en ell noves qüestions.

Saps? Hauríem d'aprendre més a mirar la realitat com ho fa el papa Francesc, amb esperança: «En totes les situacions buides i doloroses —afirma— (...) hi ha un camí de sortida.» En aquest camí, ell et proposa que et deixis estimar per Déu, que et deixis prendre per Crist que és viu i et vol viu, que invoquis i deixis actuar en tu l'Esperit Sant. Ets infinitament estimat per Déu, en qualsevol circumstància, no ho oblidis mai. Crist és viu, no és només un bon exemple del passat, sinó que és el teu Amic amb majúscula, no ho dubtis. Enamora't d'Ell, et diu el Papa! Aquest enamorament farà que et llevi cada matí, i determinarà en què ocupes les tardes i els caps de setmana, què llegeixes, amb qui et relaciones, què et sacseja el cor i què justifica la teva gratitud. Viu estimant!

Francesc, que sap escoltar i té en compte els qui són a les perifèries geogràfiques i existencials, recorda a la seva carta que durant el Sínode, un dels joves auditors, provinent de les illes Samoa, va parlar de l'Església com si fos una canoa en la qual els ancians ajuden a mantenir la direcció guiant-se per la posició dels estels, mentre els joves remen amb força imaginant el que els espera més enllà. El Papa vol que tots pugem a la mateixa canoa i entre tots busquem un món millor, amb l'impuls sempre nou de l'Esperit Sant. Des del SIJ comptem amb tu per continuar remant junts a la mateixa canoa de la nostra Església.

TESTIMONIS DE FE

La crisi veneçolana, des de la mirada eclesial**«Els sacerdots sentim també la temptació d'anar-nos-en»**

La crisi de Veneçuela té nombrosos rostres. Entre tots ells hi ha una part de la població de la qual poca cosa s'ha explicat a les cròniques i notícies que arriben des del país sud-americà. Es tracta dels sacerdots, bisbes i religiosos i altres membres del clergat. I és que l'Església veneçolana pateix la mateixa situació que la resta de la societat: manca d'aliments, medicaments, inseguretat...

«Per poder subsistir imparteixo classes en un col·legi i atenc la capellania d'un hospital. També faig classes al Seminari i amb això amb prou feines puc mantenir-me», assegura el pare Àngel Colmenares, un sacerdot molt jove de la diòcesi de la Guaira, a la costa central de Veneçuela. «Hi ha moltes temptacions en aquests temps de crisi. La principal és la d'acomodar-se. Dei-

xar-se endur i no fer res perquè és un problema tan gran que no podem solucionar-ho.»

Una altra temptació forta, a causa de les nombroses necessitats materials, és la d'anar-se'n del país. Més de 4 milions de persones han abandonat Veneçuela en els darrers anys per tenir millors condicions de vida, segons dades de les Nacions Unides. «Nosaltres, els sacerdots, també sentim la temptació d'anar-nos del país, perquè en altres parts també necessiten sacerdots. A més, si algú té problemes en la família, sortir a fora és una oportunitat per ajudar.»

L'Església veneçolana, però, tira endavant en la seva missió de socórrer els més necessitats i anunciar l'Evangelí amb autenticitat. És de les poques institucions que en mantenen a peu dret al país, i posseeix una credibilitat intacta malgrat els temps actuals. «Sense el sacerdot, no sé com podríem continuar aquí, ens mancaria la poca esperança que ens queda», comenta una feligresa de la parròquia Beata Maria de Sant Josep, de la qual és rector el pare Colmenares.

La fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada (AEN) dona suport de manera activa a l'Església veneçolana en la seva tasca pastoral i assistencial. El pare Àngel rep una ajuda econòmica per a la seva subsistència a través d'estipendis de missa: «Gràcies pel vostre suport. No us oblideu de Veneçuela i continueu pregant per nosaltres.» També ha rebut suport per a una necessitat insubstituïble per a la parròquia, una mica curiosa: un frigorífic. El sacerdot reconeix que amb ell poden mantenir alguns aliments que distribueixen entre els necessitats. També són una ajuda per als menjadors socials que la diòcesi té a diferents centres parroquials, per tal que no es faci malbé la carn i la fruita amb què alimenten els que cerquen aquest menjar.

JOSUÉ VILLALÓN
Ajuda a l'Església Necessitada

ACN

El pare Colmenares és rector de la diòcesi veneçolana de la Guaira.

JOSEFINA MASIP

Secretariat de Vida Creixent de Tarragona

Per una vida creixent

Hem començat un nou curs del moviment de Vida Creixent, obert a tota persona jubilada amb ganes, com diu el nostre lema, de fer amistat, créixer en espiritualitat i ajudar els altres, tot sent testimonis de la fe en Jesucrist i del servei als nostres germans, sobretot a aquells més necessitats i els que estan sols en un món en el qual vivim hiperconnectats i amb un excés d'informació aclaparadora però també amb els índexs més alts de soledat i tristesa.

Aquest moviment és obert a tothom, sigui quina sigui la seva cultura, idees i que vulgui créixer en la maduresa de l'espiritualitat. És en la diversitat on més podem aprendre i de les diverses experiències de vida que cadascú porta dins que ens enriqueix tots. Després d'adquirir i llegir a casa un llibret, denominat temari, amb deu unitats, ens reunim a cada parròquia per llegir els materials que, amb molta cura, ens preparen cada any persones destacades. Enguany, l'autor és Mn. Josep Codina Farrés, claretià, i ens parla de què podem fer per viure una vida en creixement. Després, ho comentem plegats i això ens ajuda a créixer en coneixements, en la fe i en l'amistat. Un cop a l'any, com a mínim, fem una trobada diocesana i una interdiocesana de tots els diferents grups per compartir i conèixer-nos millor.

El tema del qual partim és, precisament, el títol «Per una vida creixent» amb el subtítol «Descobrir i

El 12, 13 i 14 de novembre, diferents bisbes i teòlegs van participar en aquest Congrés.

viure les riqueses de la vellesa», on no solament el pas del temps i complir anys sigui la realitat viscuda. En aquestes variables, volem afegir un creixement com a laics cristians en missió evangelitzadora a les nostres llars, família extensa en general, als pobles, la ciutat, amb tots els que tenim propers i amb aquelles oportunitats que Déu ens posa al davant, ja sigui en una botiga comprant, pel carrer, a la mateixa entrada o sortida dels actes litúrgics quan assistim a l'església... Qualsevol lloc i moment és una bona oportunitat per anunciar la bona notícia perquè, tal com va el món, de vegades, sembla que Déu ens ha abandonat. Els cristians vivim en l'esperança que Jesús s'ha fet home per salvar la humanitat i que ha destruït la mort per poder gaudir d'una vida en plenitud.

Ara s'ha celebrat a Barcelona el Congrés sobre l'aportació del Sant Pare a la teologia i a la pastoral de l'Església a l'Ateneu Sant Pacià. L'any 2020 serà un any ric en activitat, el mes de gener hi ha un Congrés Internacional de la Pastoral de les Persones Grans a Roma amb audiència amb el Sant Pare. El mes de febrer, el Congrés de Laïcat a Madrid, on Vida Creixent pertany a l'Apostolat Seglar i, com a moviment, hi podrà participar. Aquest Congrés serà una oportunitat per escoltar testimonis de laics que viuen la fe cristiana encarnada amb la caritat i el proïsme, facilitarà el coneixement de moviments d'Església i de

tantes tasques que realitzen laics compromesos. A més de les conclusions, d'aquest Congrés sortiran unes línies d'actuacions concretes de treball que enfortiran el potencial dels clergues amb el suport dels laics per donar una nova obertura a l'Església com diu molt bé el lema «Poble de Déu en sortida». El dia 20 de maig ens durà a terme la Jornada Interdiocesana de Vida Creixent a l'arxidiòcesi de Tarragona, que prepararem amb molta il·lusió amb el nou arquebisbe Joan Planellas i que, des d'aquí, us invitem a tots i totes a participar. Que tots aquests esdeveniments ens ajudin a formular quin és el nostre testimoni i la missió evangelitzadora de tot batejat com a profeta, sacerdot i rei. I que segons la carta encíclica *Lumen fidei* del papa Francesc (58) en l'acceptació del missatge de l'àngel a Maria, aquesta concebé fe i alegria, que perdurin també en el nostre moviment igual com diem en el nostre himne de Vida Creixent, aquesta fe i alegria, que ningú no ens la prendrà.

AGENDA

DESEMBRE

Dijous 12: reunió d'animadors. A les 5 de la tarda, a València, 244, planta 4a, sala d'actes. Tema IV: «Compromís – un temps per situar-me i caminar.»

SIGNES D'AVUI

El substrat

Els conflictes tenen un substrat que apunta a la solució. Normalment, s'estimula que la gent es concentri a la superfície i obliidi el preu que està pagant per oblidar el substrat. El que és important és que les mirades es concentrin en el problema i que es fomenti la polarització i l'enfrontament. Dos exemples, el problema omnipresent d'unionisme i del sobiranisme, d'una banda, i de l'altra, la sentència del Suprem. En tots dos casos, a tall d'exemple, la discussió pràcticament s'esgota a la superfície. La majoria no s'adona que les solucions proposades impliquen retallades importants dels drets, que afecten tothom i, per tant, els grups que estan dividits a la superfície. La sedició, com a sentència, obre una retallada preocupant

VICTÒRIA MOLINS, *s.t.j.*
viquimolins70@gmail.com

Caminant per la Barceloneta, a prop de Santa Lluïsa de Marillac, vaig sentir uns crits: «És la Viqui de Santa Anna.» Em vaig girar i, en un racó de la plaça, asseguts en un banc, hi veig una parella que s'aixequen ràpidament i que se m'acosten. De seguida els vaig reconèixer, eren dos amics que, al començament d'obrir l'hospital de campanya de Santa Anna, vam acollir. Ella patia problemes d'addicció seriosos, i ell sortia d'una situació greu i necessitava ajuda.

Ens vam abraçar molt contents i va sortir la pregunta característica: «Què és de la vostra vida?»

Em van explicar les «millors» en la qüestió de mitjans per viure: tots dos cobraven una paga d'invalidesa que els permetia viure sense dependre de la beneficència ni d'altres mitjans no gaire legals... Ara, entre tots dos, alguna vegada podien llogar una petita habitació d'una pensió, altres

de drets socials. Convé controlar el dret de manifestació i protesta, perquè l'àmbit polític es pugui moure a plaer, seguint com gairebé sempre els imperatius del capitalisme financer. La llei mordassa es va aprovar en aquesta direcció.

No podem deixar de mirar el substrat, que és on es juga la partida de veritat. La Xina, com a empori econòmic, enlluerna, però se sustenta en un totalitarisme polític. L'Àrabia Saudita va en la mateixa direcció. Suprimir traves és el somni del capi-

El preu que cal pagar: la retallada dels drets humans

FINESTRA A LA VIDA

Amb ben poc s'acontenten alguns

nits dormien en algun refugi i, fins i tot, els diumenges una germana de la noia els deixava dormir a casa seva.

Potser no demanen res més a la vida, s'ajuden l'un a l'altre per sobreviure cada dia. Vam recordar amb agraïment aquells «primers auxilis» que havien rebut a Santa Anna i ho demostraven amb aquella abraçada sincera que em van fer quan em van trobar pel carrer.

Després de fer petar la xerrada una estoneta, em vaig acomiadar, i mentre marxava a una reunió, vaig pensar que alguns exclosos a la vida es conformen amb ben poc. Aquesta parella forma part d'un grup cada vegada més nombrós dels pobres que viuen a les nostres grans ciutats. Quan aconseguen una petita paga per subsistir, la seva pobresa no s'ha acabat: passen els dies sense una veritable llar, sense la normalització de vida que atorga viure del propi treball

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

talisme salvatge per no posar fronteres als guanys. El costat lamentable d'aquest somni és el preu que cal pagar: la retallada dels drets humans. A l'horitzó s'entreveuen retallades econòmiques al nostre país... Qualsevol protesta que convingui silenciar pot ser reduïda a tumult. Aleshores ens adonarem que els problemes de veritat no són a la superfície sinó al substrat, és a dir, en la solució que els van donar a través de retallades de drets. Serà tard. El decret contra la república digital, fet a última hora, impedeix l'allotjament de servidors en paradisos digitals, com han afirmat precipitadament. En canvi, a ningú no se li acut atacar el problema greu dels paradisos fiscals, que beneficia els emporis de la riquesa?

en la societat, dormint en diferents llocs i escalfant-se els cossos amb un senzill «Don Simón» i la companyia mútua, sovint basada en una dependència que els ajuda a sobreviure al marge de la societat benestant.

Vaig tenir una gran alegria de veure que havien sortit de la mendicitat —no sé si de les addiccions— però, en l'abraçada sincera que vaig rebre de tots dos, vaig incloure-hi tants i tants amics a qui al llarg de la meua vida he pogut estimar, encara que sense tenir la capacitat de treure'ls de la seva situació d'exclosos, ni posar fi a les causes injustes que deixen al marge tanta gent de les ciutats del primer món.

En l'abraçada sincera vaig incloure-hi tants i tants amics a qui he pogut estimar

**Testimoni de tres joves creients
amb un fort compromís social, cultural,
polític i religiós**

Lideratge des de la fe

LYDIA DIONÍS
«Soc una jove com qualsevol altra, amb l'excepció que la meva prioritat és Déu»

Set estudiants de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (Universitat Ramon Llull) estan al darrere de la campanya *Bethekey* («Sigues la clau»), per lluitar contra el discurs d'odi racial i religiós a les xarxes socials. La iniciativa, inspirada per l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura, es va posar en marxa arran dels atemptats de Barcelona i Cambrils del 17 d'agost del 2017 i de la islamofòbia detectada a Facebook, Instagram i Twitter.

Una de les principals impulsores de la campanya és Lydia Dionís, de 20 anys, estudiant de tercer de Relacions Internacionals a Blanquerna i becària de l'Observatori Blanquerna. Com altres joves creients, és un clar exemple de compromís i lideratge social, cultural, polític i religiós des de la fe, en el seu cas, des del cristianisme protestant. «No em fa vergonya

dir que soc creient», afirma rotunda. «Soc una jove com qualsevol altra, amb l'excepció que la meva prioritat no són els valors imperants de la societat, sinó Déu i la meva relació amb Ell. Des d'aquest punt de vista, la perspectiva vital canvia radicalment. Jo soc qui soc perquè Déu és el més important de la meua vida.»

Lydia Dionís és filla dels pastors de l'Església evangèlica unida de Terrassa, amb gairebé cent anys d'història a la cocapital del Vallès Occidental. I si bé reconeix que detecta prejudicis i incultura religiosa («M'han arribat a preguntar si els meus pares són pastors d'ovelles»), també creu que la imatge que projecta serveix per normalitzar el fet religiós.

El seu futur professional el vol encaminar en l'àmbit de la diplomàcia internacional, perquè se sent cridada a fer una aportació a favor de la pau i el diàleg. Les diverses etapes que ha viscut als Estats Units li seran de gran ajuda en aquest sentit. «Als Estats Units és molt fàcil parlar de Déu, a diferència de la realitat catalana, on vivim un desert espiritual», explica Lydia Dionís. «No és fàcil com a persona jove dir que soc creient i que tinc una relació amb Déu.»

I malgrat la dificultat, ella no se n'amaga i ho explica sempre que en té ocasió: «La meua relació amb Déu té un impacte directe en la meua filosofia de vida. Em sento molt tranquil·la en tot el que faig perquè sé que no estic sola, Déu és el més important.»

A la seva comunitat cristiana de Terrassa està involucrada en el ministeri de lloança i de joves, i en el moviment Àgape. Dirigeix la *Global leadership summit* («Cimera global de lideratge») per a tot l'Estat. Segons Lydia Dionís, el lideratge dels joves a l'hora d'afrontar els reptes de present i de futur és inajornable, i hi tenen un paper destacat els joves creients.

Transformació social

Mohamed el-Amrani és un líder d'opinió que s'autodefineix com a comunicador i emprenedor social, ara que va estudiar turisme a Girona. Va néixer fa 26 anys a Xauen (al Marroc), però quan en tenia 3 va arribar a Roses, a l'Alt Empordà, amb la seva família.

«Haver viscut al costat d'una bi-

MOHAMED EL-AMRANI

«Hem de ser capaços de posar el focus en els valors positius de l'islam i de totes les religions»

biblioteca ha estat cabdal per a mi», relata aquest jove conferenciant, col·laborador de diversos mitjans de comunicació i membre, entre d'altres organismes, del Consell Assessor de la Càtedra de Responsabilitat Social de la Universitat de Girona. «Va ser un espai que em va ajudar a fer-me les preguntes correctes, més que no pas a buscar respostes.»

Als 13 anys va quedar finalista d'un concurs de literatura i diferents mitjans de comunicació li van proposar d'escriure-hi. En constatar l'enorme influència social que exerceixen els mitjans de comunicació, va decidir enfocar-hi la seva trajectòria professional. «Vaig considerar interessant utilitzar els mitjans de comunicació per influir de forma positiva en les persones en general, sobretot en els joves.»

Pels seus orígens familiars, se sent cridat a donar veu als joves que han

emigrat a casa nostra procedents de països de majoria àrab, alhora que a trencar estereotips. «M'agrada obrir els mitjans de comunicació per donar veu a aquests joves, però no per parlar únicament de qüestions relacionades amb el seu origen o religió, sinó d'altres temes actuals i compartits amb altres joves. En sèries de televisió o programes de debat tot es caricaturitza en excés. Per això és important ser present als mitjans per oferir una altra veu.»

Mohamed el-Amrani, Moha per als amics, reconeix que viu una fe força personal, però que s'aplega en comunitat amb motiu de festes importants com el Ramadà o la Festa del Xai. Alhora, posa en relleu els valors de l'islam com la humilitat, el respecte i l'empatia, que són comuns a totes les religions. «Hem de ser capaços de posar el focus en aquests valors positius de totes les religions, també de l'islam. El problema és quan la religió es perverteix o se'n fan interpretacions fora de lloc.»

Arribats a aquests punt, aquest jove de 26 anys, president de l'Associació per a la Cooperació al Desenvolupament Azaharahara, ressalta la importància de fomentar el lideratge juvenil i buscar eines per apropar als joves els valors positius de la religió. En aquest sentit, les noves tecnologies són importants. «Els extremismes religiosos utilitzen les plataformes digitals per captar els joves. Nosaltres hem d'utilitzar-les per transmetre un discurs de pau i concòrdia. No es tracta només d'un tema d'infraestructura digital o tecnològica, sinó també de dotar de contingut el continent digital. Tenim la tecnologia, però ens falta contingut interessant per als joves d'avui.»

Fe sense complexos

«Del conjunt de l'entrevista que em van fer a "La contra" de *La Vanguardia* el més impactant va ser quan em vaig definir com a cristiana catòlica i creient en Déu i Jesucrist», explica Rocío Soler, una jove de Barcelona de 22 anys. Formada musicalment al Liceu, actualment fa segon curs de Periodisme a Blanquerna. «M'encanta la comunicació», afirma.

ROCÍO SOLER «Com que els joves no parlen de la fe, sembla que sigui un tema només de gent gran, però no és així»

L'entrevista a *La Vanguardia* li van fer per parlar de Luces Solidarias, una associació que va fundar fa quatre anys amb l'objectiu de recaptar fons, a través de la música i d'un concert anual, a favor d'una causa solidària infantil. «Els valors que m'han portat a fundar Luces Solidarias són els que m'han inculcat els pares i l'escola on vaig estudiar, Sant Ignasi de Sarrià i el Sagrat Cor dels Germans Corazonistas.»

Però més enllà de la tasca solidària, no deixa de sorprendre-li que fos el fet de declarar-se catòlica i seguidora de Jesús el que causés autèntic estupor. «El problema és que ningú no parla de la fe, i menys encara la gent jove. En no parlar-ne sembla que sigui un tema només de gent gran, però no és així», afirma Rocío Soler.

Considera que l'Església catòlica ha de millorar la política comunicativa, alhora que ha de fer avenços en relació amb qüestions candents com el divorci o el matrimoni de les persones homosexuals. «Des dels 16 anys que canto en casaments tant religiosos com civils. He conegut parelles homosexuals en què un dels dos era creient i desitjaria haver-se pogut casar per l'Església.»

25
anys

Ràdio Estel

25 anys amb tu

Àngels

Els dijous a les 17.30

un espai per acompanyar, formar i reinserir
persones excloses del mercat laboral

ÀNGELS

EMPRESA D'INSERCIÓ

Fundació Privada
Llegat Roca i Pi

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

SEGUEIX-NOS

Available on the
App Store

Android app on
Google play

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Què pot malmetre la nostra espiritualitat?

A l'exhortació del papa Francesc sobre *L'alegria de l'Evangeli*, sota l'epígraf general de les temptacions a les quals ens veiem sotmesos els membres de l'Església, el Papa formula un enèrgic «sí» a l'espiritualitat que cal viure en un món globalitzat i complex (n. 76-109). Permeteu-me que, tenint per guió de fons el document papal, proposi una revisió d'allò que pot malmetre la nostra espiritualitat.

Els Pares antics parlaven sovint de l'accídia o tristesa, de la pesantor d'esperit que fa viure malament allò que es fa com si fos una càrrega insuportable. Aquest es el primer punt. En certs moments de la vida s'apodera de nosaltres una insatisfacció generalitzada, com si tot el que fem per la causa de l'Evangeli no tingués massa sentit (n. 82). Llavors ens desinflam i ens abandonem; i la primera a ressentir-se'n és la qualitat espiritual de la nostra pregària: preguem poc i malament, a corre-cuita, amb precipitació, o acabem no pregant. Les causes d'allò que podríem anomenar «tristesa invasiva» poden ser moltes, i tenen a veure amb les dificultats de la mateixa vida. Aleshores cal reaccionar reprenent l'entusiasme del dinamisme apostòlic. La vida del cor ha de reflorir, la pregària ens ha de guiar, l'afecte pels qui ens necessiten ha de reencendre's dins nostre. No podem viure en la tebiesa, perquè acabariem en la fredor. El descens de temperatura espiritual, indicat per un sentiment difús de tristesa i incomoditat, demana un retorn al Senyor. Si esperem massa o si no li donem importància, acabarem lluny de

la joia de l'Evangeli! El segon punt de revisió és sobre la mundanitat espiritual. Aquesta acostuma a ser més desastrosa que la mundanitat moral, diu el Papa (n. 93). Quan el fariseu de la paràbola (Lluc 18,10-14) prega ostentosament dret en el temple i proclama davant Déu que ell és un jueu exemplar, religiós i complidor, cau en l'engany de l'aparença. Sembla que pregui però de fet s'enalteix a si mateix. No cerca la glòria de Déu, sinó que busca la seva pròpia glòria. La prova és que els seus ulls són incapaços de mirar el públic tal com Déu mateix el mira. La misericòrdia de Déu omple el cor d'aquell home pecador que demana pietat, i en canvi aquesta misericòrdia no pot entrar en el cor del qui no demana res i que, per tant, en darrer terme, no prega. Per dir-ho amb les paraules del Papa, el fariseu de la paràbola és un home «autoreferencial» que se sent segur de la seva virtut i de la seva pràctica de la religió. Sota unes aparences de forta religiositat sorgeix de fet una mundanitat que és desastrosa per a l'esperit. Les causes de la mundanitat espiritual són diverses, però es poden resumir a creure's que som millors que els altres. Aleshores sorgeixen les crítiques indiscriminades, la vanitat, els sentiments de superioritat i, fins i tot, la superficialitat en el tractament de les persones. Procurem redreçar aquesta situació pensant que tots som «família de Déu» i que tots fem camí amb les nostres grandeses i misèries. Estiguem alerta i lluitem espiritualment amb les armes interiors perquè, llevat del Senyor, ningú no ocupi el castell de la nostra ànima!

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

La joventut, un nou repte

Als 17 anys, la noia pakistanesa Malala Yousafzai es va convertir en la persona més jove a guanyar un Premi Nobel. Li fou atorgat el de la Pau per la seva aferrissada defensa del dret a l'educació, després que els talibans li disparessin un tret al cap quan només tenia quinze anys.

L'adolescent sueca Greta Thunberg, el 2018, va decidir que tots els divendres protestaria davant les autoritats per la passivitat i la falta d'iniciatives davant el canvi climàtic. Un any després, ja s'ha convertit en el símbol d'aquesta lluita i milers de joves d'arreu del planeta li donen suport.

A l'Església hi ha exemples d'adolescents que han donat la vida per Crist i per edificar un món més just seguint l'Evangeli. És el cas de sant José Sánchez del Río, que durant la persecució religiosa perpetrada a Mèxic a principis del segle XX, va ser torturat i assassinat, quan només tenia catorze anys, per negar-se a renunciar a la fe cristiana. Un altre exemple és el del jove de la nostra arxidiòcesi

Joan Roig Diggle, que el papa Francesc ha declarat màrtir el passat mes d'octubre i del qual esperem celebrar la beatificació ben aviat.

Tenim molt a aprendre dels joves, perquè com ens diu el papa Francesc en l'exhortació apostòlica postsinodal *Christus vivit (CV)* «la veritable joventut és tenir un cor capaç d'estimar. En canvi, allò que envelleix l'ànima és tot el que ens separa dels altres» (CV 13).

Els joves protesten davant de les injustícies i estenen la mà als més necessitats sense demanar res a canvi. Lluiten per un món millor. Ara bé, no és fàcil ser jove a la nostra societat, no és fàcil viure la vida sense deixar-se robar l'esperança en un món incert i ple d'exigències com el nostre. Els exigim que siguin una mena de *superherois*: ben formats, plurilingües, creatius, competitius... Els oferim un ampli ventall de possibilitats perquè es formin per al dia de demà, però, potser, els hauríem d'ajudar primer a créixer com a persones i donar-los l'estabilitat que necessiten.

Avui celebrem la solemnitat de Crist Rei i amb ella finalitzem aquest any litúrgic en el qual hem treballat el repte de la fraternitat. Diumenge que ve iniciem l'Advent i amb l'arribada del nou any litúrgic us proposo que incorporem al nostre treball conjunt un nou objectiu del Pla Pastoral Diocesà: els joves. Jesús, com ens recorda sant Ireneu, és «un jove entre els joves per tal de ser exemple dels joves i consagrar-los al Senyor» (CV 22).

L'atenció als joves, sense abandonar el repte de la fraternitat, és la proposta pastoral que us faig per a aquest nou any litúrgic. Això requereix, particularment, dels ministres ordenats i dels agents de pastoral, un examen de les nostres prioritats i de les nostres ocupacions per estar sempre disponibles, per fer-nos accessibles als joves que busquen una escolta sincera i atenta.

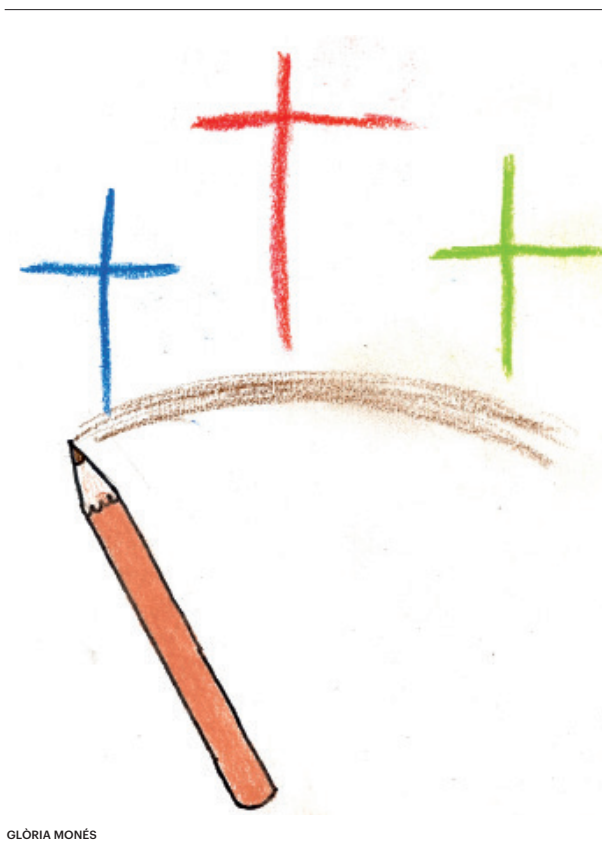
Benvolguts germans i germanes, preguem ja des d'ara demanant al Senyor que ens guii i ens orienti en aquesta noble tasca.

COMENTARI DE LA PARAULA

«D'altres n'has salvat, salva't a tu mateix, si Fill ets de Déu, si ets el Messies, l'elegit»

Jesús ha estat crucificat «amb dos sediciosos més». El poble, situat en la llunyania, contempla l'espectacle. Li fan mofa recordant-li, amb mala maror, que si era ell el Messies, l'elegit Fill de Déu, que ho mostri salvant-se ell ara, com havia fet amb altres. Els soldats romans li ofereixen vinagre en to de burla: «¡Salut, Rei dels jueus!», després que li hagin cenyit una corona d'espines. El rètol de la creu, que Pilat havia escrit en grec, llatí i hebreu, perquè cadascú ho pogués llegir en la seva llengua nadiua, penja sobre el cap de Jesús i conté el motiu de la seva condemna: «EL

REI DELS JUEUS ÉS AQUEST.» Pilat li havia preguntat si era ell el Rei dels jueus, a instàncies del sanedri que l'havia acusat d'oposar-se a pagar tributs al Cèsar i dient que ell era el Messies, el Rei (23,2-3). Des del punt de vista dels romans, Jesús ha estat condemnat com al cabdill d'una sedició contra l'Imperi. Les tres creus posen el focus en els responsables de la sedició, situats al centre d'un conjunt d'ajusticiats que havien provocat una revolta molt violenta i que els romans havien sufocat amb el càstig més inhumà que solien utilitzar per prevenir nous alçaments. Un dels sediciosos l'injuriava, penjat a l'esquerra de Jesús. El text usual n'explicita el contingut: «No ets tu el Messies? Doncs salva't a tu ma-

GLÒRIA MONÉS

teix i a nosaltres!» Quan es revoltà, estava convençut que Jesús era el Messies que tothom esperava i per això l'havia seguit. Encara no havia perdut del tot l'esperança de salvar-se d'aquell suplici. L'altre sediciós li reprotxa: «És que no tens tu temor de Déu, tu que et trobes en la mateixa condemna en què estem involucrats també nosaltres?» Es gira cap a Jesús i li demana que es recordi d'ell «el dia de la seva vinguda». També ell l'està esperant. Jesús, que coneix a fons els seus deixebles, l'encoratja: «Coratge! Avui estaràs amb mi en el paradís.» La creu, en l'avui de Déu, és la porta d'entrada al paradís.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Per què l'Escriptura insisteix en la cura de viudes, orfes i forasters? (i II)

Jesús va heretar tot el que a l'AT es diu constantment sobre la cura dels qui la societat deixava al marge, a la cuneta de la vida. I als 30 anys començà a predicar per tot arreu: «El Regne de Déu és a prop. Canvieu de vida i creieu en l'Evangelí» (Mc 1,15). Va passar pels poblets predicant la Bona Nova, «no tenia on reposar el cap» (Lc 9,58). El seguien els pobres, els bandejats per la societat, els malalts, els samaritans, les viudes... Vivia entre els exclosos cercant el Regne de Déu i la seva justícia. Els seguidors de Jesús compartiran la vida de la pobra gent. No portaran sarró amb provisions. Viuran de la sol·licitud de Déu i de l'hospitalitat de la gent. «Feliços els pobres: és vostre el Regne de Déu. Feliços els qui ara passeu fam: Déu us saciarà.» A Déu digueu-li *abbà*, pare (Mc 14,36). El misericordiós té el cor envers el pobre necessitat ajut. El cim més alt d'aquesta misericòrdia s'assoleix en el NT. Ja que «el vostre Pare del cel no vol que es perdi ni un sol d'aquests petits» (Mt 18,14), ha enviat el seu Fill únic (Jn 3,16) perquè el món se salvi. Per això, s'adreça precisament als dignes de compassió (malalts, pobres, exclosos, etc). La norma i la mesura del judici diví depenen de la disposició a perdonar i a fer el que faria Jesús als germans «més petits» i desvalguts (Mt 25,31-46). La misericòrdia fa el compassiu semblant a Déu: «Sigueu misericordiosos com el vostre Pare és misericordiós» (Lc 6,36). Del cor brolla la misericòrdia, la concòrdia, el record.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA
CRISTIANA.CAT

Jesucrist, Rei de tot el món

Lectura primera

2Sa 5,1-3

Ungiren David rei d'Israel

Lectura del segon llibre de Samuel:

En aquells dies, les tribus d'Israel anaren a trobar David a Hebron i li digueren: «Som família teva, som os del teu os i carn de la teva carn. Ja abans, mentre Saül era el nostre rei, tu conduïes les tropes d'Israel quan anaven a la guerra i quan en tornaven, i el Senyor et digué: «Tu pasturaràs Israel, el meu poble, seràs el seu sobirà.» Així, quan els ancians d'Israel anaren a trobar el rei a Hebron, el rei David va fer amb ells un pacte davant el Senyor i l'ungiren rei d'Israel.

Salm responsorial

121

Quina alegria quan em van dir: «Anem a la casa del Senyor.» Ja han arribat els nostres peus al teu llindar, Jerusalem.

R. Quina alegria quan em van dir: «Anem a la casa del Senyor.»

És allà que pugen les tribus, les tribus del Senyor. A complir l'aliança d'Israel, a lloar el nom del Senyor. Allí hi ha els tribunals de justícia. Els tribunals del palau de David.
R.

Al·leluia

Mc 11,10

Beneït el qui ve en nom del Senyor. Beneït el Regne del nostre pare David, que està a punt d'arribar.

Lectura segona

Col 1,12-20

Ens traspasà al regne del seu Fill estimat

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses:

Germans, doneu gràcies al Pare, que us ha fet dignes de tenir part en l'heretat del poble sant, en el regne de la llum. Ell ens alliberà del poder de les tenebres i ens traspasà al regne del seu Fill estimat, en qui tenim el nostre rescat, el perdó dels nostres pecats. Ell és imatge del Déu invisible, engendrat abans de tota la creació, ja que Déu ha creat totes les coses per ell, tant les del cel com les de la terra, tant les visibles com les invisibles, trons, sobirans, governs i potestats. Déu ha creat tot l'univers per ell i l'ha destinat a ell. Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell. Ell és també el cap del cos, que és l'Església. Ell n'és l'origen, és la primícia dels qui retornen d'entre els morts, perquè ell ha de ser en tot el primer. Déu volgué que residís en ell la plenitud de tot el que existeix; per ell Déu volgué reconciliar-se tot l'univers, posant la pau en tot el que hi ha tant a la terra com al cel, per la sang de la creu de Jesucrist.

Evangelí

Lc 23,35-43

Recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, les autoritats es reien de Jesús clavat en creu i deien: «Ell, que en salvava d'altres, que se salvi ell mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit.» Els soldats també se'n burlaven: tot oferint-li vinagre, li deien: «Si ets el rei dels jueus, salva't tu mateix.» Sobre d'ell hi ha-

via un rètol que deia: «El rei dels jueus.» Un dels criminals penjats a la creu també li deia insultant-lo: «No ets el Messies? Salva't a tu mateix i a nosaltres.» Però l'altre, renyant-lo, li respongué: «Tu, que estàs sofrint la mateixa pena, tampoc no tens temor de Déu? I nosaltres ens ho mereixiem, perquè estem sofrint el càstig que ens correspon pel que hem fet, però aquest no ha fet res de mal.» I deia: «Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne.» Jesús li respongué: «T'ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 2)

Novembre

24. DIUMENGE

Jesucrist Rei de tot el món (S), *Blanc*. Lectures: 2 Samuel 5,1-3 / Salm 121 / Colossencs 1,12-20 / Lluc 23,35-43

SANTORAL: Andreu Dung-Lac, prev. i mr.; Crisògon, mr.; Fermina, vg. i mr.; Flora i Maria, vg. i mr.

25. DILLUNS

Fèria, *Verd*. Lectures: Daniel 1,1-6.8-20 / Salm Daniel 3,52-56 / Lluc 21,1-4. O bé: *Santa Caterina d'Alexandria* (ML), *Vermell*.

SANTORAL: Erasme, mr.; Gonçal, b.

26. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: Daniel 2,31-45 / Salm Daniel 3,57-61 / Lluc 21,5-11

SANTORAL: Conrad, b.; Joan Berchmans, rel.; Lleonard de Porto Maurizio, prev.; Silvestre, ab. i fund.; Sirici, p.

27. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Daniel 5,1-6.13-14.16-17.23-28 / Salm Daniel 3,62-67 / Lluc 21,12-19

SANTORAL: *Mare de Déu de la Medalla Miraculosa*. Basileu, b. i mr.; beat Ramon Llull, rel.

28. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: Daniel 6,11-27 / Salm Daniel 3,68-74 / Lluc 21,20-28

SANTORAL: Caterina Labouré, rel.; Jaume de Màrchia, prev.; Mansuet, b. i mr.; Ruf, mr.

29. DIVENDRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Daniel 7,2-14 / Salm Daniel 3,75-81 / Lluc 21,29-33

SANTORAL: Demetri, mr.; Il·luminada, vg.; Sadurní, b.

30. DISSABTE

Sant Andreu (F), *Vermell*: Romans 10,9-18 / Salm 18 / Mateu 4,18-22

SANTORAL: Justina, vg. i mr.

El Sant 26 NOVEMBRE

Sant Lleonard de Porto Maurizio

A l'Església tenim tradicions observades a tot arreu i ben interioritzades que tenen una història força recent. És el cas del Via Crucis, que tot i tenir les arrels a l'edat mitjana va ser promogut tal com el coneixem avui per sant Lleonard de Porto Maurizio (1676 – 1751).

Nascut a prop de Gènova fill d'un capità de marina, va estudiar a Roma amb els jesuïtes i es va fer franciscà. Havia de ser enviat a missions a la Xina, però problemes de salut greus van fer que els seus superiors ho descartessin. Llavors sant Lleonard es va dedicar a predicar pel centre d'Itàlia, i va tenir un gran èxit. S'adreçava als fidels parlant-los d'assumir la creu de Crist i encoratjant-los a ser devots del Santíssim, del Sagrat Cor i de la Immaculada Concepció. També va promoure les estacions del Via Crucis i en va fer instal·lar a més de 500 llocs, incloent-hi el Colosseu de Roma. Va ser canonitzat el 1867 per Pius IX.

Mentre esperem l'acompliment de la nostra esperança

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

Amb la solemnitat de Crist Rei s'acaba, com un cinyell d'or, l'any litúrgic i ens disposem a començar-ne un altre. L'any litúrgic comença amb la professió de fe en l'adveniment de Crist. El Senyor de la Glòria omple tot el temps, el passat, el present i el futur. «Beneït el qui ve en el nom del Senyor» cantem en el trisagi de la missa. El qui ve sempre a nosaltres, en la gràcia dels sacraments i de la pregària, al final del temps de la vida de cadascú i portant l'Església en la consumació del Regne. Els cristians, com diu l'Esclusiva, som els qui estimem el retorn de Crist (2Tm 4,8).

L'any litúrgic no és una distribució dels temps de la celebració simplement: és l'Any de gràcia del Senyor, el nostre temps obert al temps de la salvació. La temporalitat oberta a l'eternitat. Celebrar l'any litúrgic fa que la nostra història esdevingui història de salvació. El temps és més que la successió dels dies i dels anys, és l'espai en què madurem com a persones i acollim els dons de Déu. Quan l'Església en la solemníssima Vetlla de Pasqua pren l'estilet i marca l'any en curs a la columna de cera, vol inscriure el temps en la glòria del Crist Vivent. Crist pren el nostre temps i el porta cap a Ell, no com un retorn a si mateix, sinó com una entrada en l'eternitat.

Quin és el programa pastoral d'una parròquia? A la pregunta s'ha de respondre: l'any litúrgic (així ens ho explicava un gran professor de Litúrgia). No per una mena de pan-liturgisme, sinó perquè la celebració de Crist des de la Pasqua, anual i setmanal, és el cor, el centre de la fe i de tots els dinamismes que en deriven de cara a la vida eclesial i a la voluntat de ser enmig del món com a testimonis de l'Evangelí i de l'Amor de Crist. La contemplació i la celebració de tot el Misteri de Crist al llarg de l'Any litúr-

gic, des de la centralitat de la Pasqua, és un do molt gran i sempre sorprenent. No podem dir, parlant espiritualment, que el Nadal d'aquest any serà igual que el de l'any passat. Cada Nadal comporta una gràcia nova que se'ns dona per al moment present de la vida. Naturalment per experimentar-ho cal viure l'any litúrgic des de la pregària i l'atenció espiritual i sempre des de la caritat. La pastoral de l'Església al marge de la celebració eucarística, que és sempre font i culminació, no dona mai fruit. Lluny de l'Eucaristia res creix en l'Església.

En l'any de gràcia del Senyor no tan sols evoquem el Crist, sinó que fem memòria del Crist (SC 102) i se'ns donen les insondables riqueses de Crist (Ef). En un cert sentit l'any litúrgic és tot ell un sacrament de Crist. Entrem de nou a l'espiritualitat de l'Advent, il·luminada pel Nadal i l'Epifania del Senyor. Crist és una mina d'or, deia sant Joan de la Creu, que com més la fendeixes més or hi trobes. Són les riqueses insondables del Crist (Ef 3,8).

En l'Any de l'Església la comunitat dels creients entra en aquest continuum: «Perquè estimem Crist, el volem conèixer més i perquè el coneixem més, l'estimem encara més.» Aquest llenguatge no és piadós, és altament compromès. Dir «crec en Jesucrist» no és el mateix que dir «París és la capital de França». La primera afirmació canvia la vida, la segona només és una adquisició intel·lectual. Si creiem en Crist canvia totalment la vida, l'omple de la presència de l'Esperit Sant, de l'amor de Déu. Mentre esperem el retorn del Senyor, els cristians tenim el goig de reunir-nos per celebrar l'Eucaristia, estimar-nos, caminar pels vials de les benaurances i estar sempre de part de la justícia, amb un cor ple de compassió pels qui sofreixen.

Festa del beat Francesc Castelló

REDACCIÓ

La capella del cementiri de Lleida va acollir l'eucaristia de la festa litúrgica del beat Francesc Castelló i la commemoració del 83è aniversari del seu martiri.

L'eucaristia, que va commemorar també la Jornada dels Màrtirs de Lleida, va ser presidida per Mn. Gerard Soler, vicepostulador de la causa de beatificació del beat Castelló, i concelebrada per cinc preveres més, entre ells, Mn. Joan R. Ezquerria, director del secretariat per a les Causes dels Sants.

Un cop acabada la celebració, Mn. Ezquerria va anunciar que el procés de beatificació de 169 màrtirs lleidatans, sacerdots i seglars, iniciat el 2006 i ja gairebé en la seva fase final a finals d'aquest any, serà presentat a la Congregació per a les Causes dels Sants a Roma per tal que rebi l'aprovació defini-

El procés de beatificació de 169 màrtirs lleidatans es presentarà a la Congregació per a les Causes dels Sants a Roma

tiva dels cardenals. S'obrirà així el camí per a la posterior beatificació, que haurà de determinar el papa Francesc.

Tot seguit, els concelebrants i fidels, entre els quals hi havia alguns familiars dels màrtirs, es van traslladar fins a la fossa comuna, on reposen les despulles del beat Francesc Castelló i de quinze beats i màrtirs lleidatans més, entre elles, les del bisbe de Lleida Salvi Huix Miralpeix.

Pregària i cant

Davant de la placa que assenyalava l'indret de la sepultura del jove màrtir lleidatà i de la resta dels màrtirs, va fer-se una pregària. Després de cantar el *Crec en un Déu*, tothom va dipositar un clavell damunt de la làpida commemorativa.

L'acte va culminar davant d'una segona placa, la qual recorda a la mateixa fossa comuna els vint-i-sis màrtirs claretians allí sepultats i que van ser beatificats a Barcelona el 21 d'octubre del 2017.

El claretà P. Josep Vilarrubias va qualificar l'indret com «una gran relíquia martirial, no solament per commemorar els fets i admirar l'heroïcitat dels màrtirs, sinó sobretot per refermar la nostra crida, com la d'ells, a ser testimonis compromesos de l'Evangelí».

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Sobre la mort

A la nostra societat hi ha moltes respostes sobre la mort i el més enllà. Com tenir criteris segurs? Què hem de pensar de la reencarnació? Cal parlar als infants de la mort?

Efectivament, sobre aquest tema tan important circulen moltes opinions i poca veritat. Recullo en aquesta columna preguntes que m'han fet recentment. La qüestió de la mort és tan decisiva que la resposta que hi podem donar condiciona el conjunt de la vida i el seu sentit. Criteris? És fonamental tenir-los i saber-los exposar raonablement per aportar llum i esperança. Li recomano llegir atentament la part del Catecisme de l'Església catòlica sobre el tema. És molt clara. Si s'anima a aprofundir-hi, recordo que un dels textos que més m'han agradat és la reflexió sobre la mort que feia el gran teòleg Juan Alfaro en el seu llibre *De la cuestión del hombre a la cuestión de Dios*. La fe catòlica ens ensenya que la mort s'esdevé una sola vegada, que hi ha l'ànima immortal i que després de la mort ens presentem davant del nostre Creador per a una retribució justa, on cadascú rebrà segons el bé o el mal que hagi fet a la vida terrenal. I, sobretot, per als cristians, hi ha la resurrecció a la llum de Crist ressuscitat. No hi ha cap reencarnació, ni esperit que vagui per aquí i per allà ni res semblant. La reencarnació suposa també una trivialització del cos incompatible amb l'antropologia cristiana. Sobre si cal parlar als infants de la mort o no, crec que cal fer-ho amb pedagogia i sentit de fe. A la catequesi es planteja, no cal dir, la resurrecció de Jesucrist i això implica donar resposta cristiana davant del misteri de la mort. També cal fer-ho amb ocasió de defuncions a la família, i introduir els infants a l'esperança i a la pregària pels difunts. I evitar aproximacions grotesques. És penós veure pares que es neguen a parlar als seus fills de la mort i els disfressen de cadàvers i espectres en aquesta lamentable colonització cultural que suposa el Halloween.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Un capellà de barri

Aquests dies, una parròquia de Còrdova, las Santas Margaritas, ha celebrat els 70 anys d'existència. Va obrir les portes el 1949, i per ella han desfilat diferents rectors que hi van deixar la tasca i el lliurament generós en el que era un barri de Còrdova i que, a poc a poc, s'ha integrat a la gran urbs. Sempre recordaré una de les meves primeres experiències pastorals, quan era seminarista teòleg, haver acompanyat una Nit de Nadal, a principis dels anys seixanta, el llavors bisbe de Còrdova, Mons. Fernández-Conde i García de Rebollar, que va voler celebrar la Missa del Gall, a les dotze de la nit, al temple parroquial de Las Margaritas. Moltes persones es van apropar al voltant del prelat, que va compartir amb un barri gairebé marginat la Gran Notícia del Naixement del Nen Déu.

Ara, el rector actual, Antonio Caballero, en plena maduresa de vida, manté una pastoral intensament propera amb els feligresos. L'Antonio és la senzillesa personificada i el lliurament generós amb tothom. Ha dotat el barri d'un centre de promoció per a la dona, d'una sala de lectura, de classes de suport als escolars. Quanta falta que ens fan els capellans de barri! Capellans que entrellacin la Paraula de Déu amb les paraules de la gent, capellans que «evangelitzin» sobre aquests tres pilars formosos: ajudar, servir i estimar. L'Antonio sap que és el millor programa pastoral. Les perifèries, com diu el papa Francesc, ens reclamen amb urgència.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Alegria

Vivim estressats, crispats, anguiats, en un entorn trist pels esdeveniments recents de vandalisme a Barcelona. Necessitem pau i alegria de viure. Somriure és tan fàcil!

Si quan ens creuem amb algú, li fem un somriure, segurament aquesta persona us el tornarà i, així, podem començar una cadena de somriures. Si en comptes d'enfrontar-nos per les idees diferents intentem fer un diàleg del que tenim en comú, potser tornarà a regnar la pau i l'alegria fruit d'una bona convivència. Ho intentem?

PILAR ROCA PORTO
Barcelona

Newman, escriptor brillant

John Henry Newman, escriptor brillant, a més de gran teòleg, continua acompanyant milers de persones inquietes en la recerca de Déu. El seu llegat encara és més impressionant si afegim els fruits del Moviment d'Oxford que ell va fundar, i que va desembocar en grans figures com, per exemple, Chesterton, un altre gran escriptor ple d'alegria cristiana que demostra que creure en aquests temps moderns és una aventura que val la pena viure. És una gran sort comptar amb persones santes on poder emmirallar-nos i de qui aprendre. Newman ja és sant, oficialment, des del 13 d'octubre passat.

DOMINGO MARTÍNEZ MADRID
Burgos

Contra el canvi climàtic

Tot i que la preocupació pel canvi climàtic ve de lluny, amb dubtes i controvèrsies entre els mateixos científics, podem dir que fins a l'encíclica del papa Francesc *Laudato Si*, el món no ha pres veritable consciència de les amenaces greus que planen sobre la «casa comuna». En la Conferència de París sobre el Canvi Climàtic, celebrada poc després de la publicació de l'encíclica, l'any 2015, els 195 països assistents es van comprometre a reduir l'emissió de gasos d'efecte hivernacle (GEH) per disminuir el ritme de l'escalfament atmosfèric. Per sorpresa general, dos anys després, el president dels Estats Units, Donald Trump, va decidir retirar-se de l'acord, tot i la contaminació que afecta també els Estats Units. Fa uns mesos es va fer una nova Cimera a les Nacions Unides amb la urgència de concretar les mesures necessàries.

VALENTÍN ABELANDA CARRILLO
Salt

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Fragmenta Editorial publica una col·lecció sobre els pecats capitals

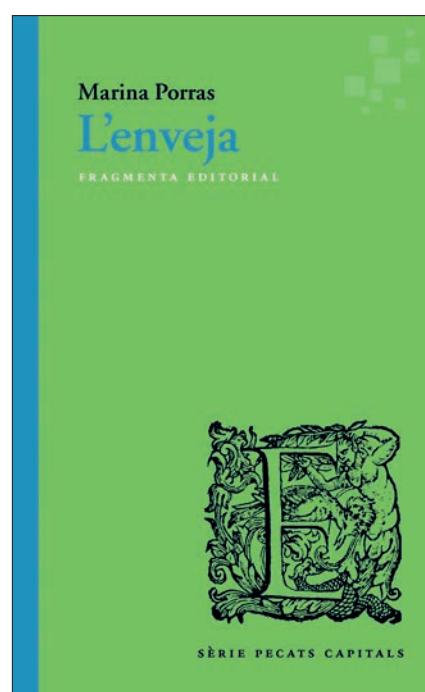
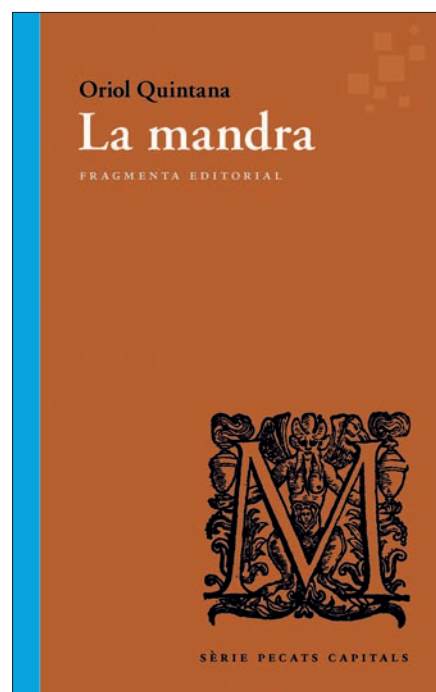
Des d'una mirada d'avui

La mandra, d'Oriol Quintana, i *L'enveja*, de Marina Porras, han encetat la sèrie sobre els pecats capitals que Fragmenta Editorial publica a la col·lecció Assaig. Els propers volums (*L'avarícia*, *La gola*, *La luxúria*, *La supèrbia* i *La ira*) aniran apareixent fins al febrer del 2020. Simultàniament se'n publica la versió en castellà.

Ignasi Moreta, editor de Fragmenta, que va presentar aquesta sèrie el 4 de novembre en roda de premsa a la Llibreria Laie de Barcelona, acompanyat dels set autors, considera que «és una aposta generacional de Fragmenta pel talent d'assagistes catalans menors de 45 anys, als quals hem convidat a reflexionar sobre els pecats capitals».

«Vam demanar-los —explicava Moreta— que el tractament del tema fos fet amb el màxim rigor i lluny de qualsevol tipus de moralisme. La idea era que fossin textos assagístics, és a dir, textos en què sigui tan important allò que es diu com la manera com es diu i amb un enfocament interdisciplinari (filosòfic, antropològic, literari, artístic...)» I

MAC
Barcelona

Portada dels dos primers títols ja apareguts: «La mandra» i «L'enveja».

afegia: «Teníem una llista de set autors i una proposta de pecat per a cadascun d'ells i tots van acceptar el pecat que els havíem suggerit.»

Amb aquestes petites monografies sobre els pecats capitals, Ignasi Moreta vol reivindicar l'assaig com a gènere literari. «No té la presència que es mereix i que hauria de tenir en el món editorial actual», va constatar.

Condicció humana

El professor i escriptor Oriol Quintana, autor de *La mandra*, va reconèixer, amb certa ironia, que «per escriure bé has d'anar contra algú o contra alguna cosa» i, en aquest llibre, «he escrit contra la idea del perfeccionisme moral». També va dir que «tots som alhora Don Quixot i Sancho Panza» i que els pecats capitals «formen part de la nostra condició humana».

A *L'enveja*, la filòloga Marina Porras s'acosta al tema a través de les grans veus de la literatura (Proust, Balzac, Pla...), sobretot de Mercè Rodoreda i de la seva novel·la *Mirall trencat*, la qual va qualificar de «tractat magnífic sobre l'enveja». Va

Ignasi Moreta, al centre, acompanyat dels set autors de la nova sèrie de *Fragmenta*.

Amb aquestes petites monografies sobre els pecats capitals, es vol reivindicar l'assaig com a gènere literari

assenyalar que «l'enveja és el pecat més terrible de tots; és com un pou sense fons».

En el seu assaig, el traductor i hel·lenista Raül Garrigasait fa una reflexió sobre la ira des de la tradició i la filosofia gregues. «El guerrer homèric és impetuós, capaç d'airar-se», va afirmar. Així mateix, va posar en relleu que «hi ha diverses formes d'ira: el ressentiment, la ràbia, la rancúnia...» i es va preguntar si, en determinades circumstàncies, la ira pot arribar a ser «útil» o «acceptable».

Dificultat de definició

El propòsit essencial de l'editor Oriol Ponsatí-Murlà, en parlar de l'avarícia, va ser «desmuntar-ne el concepte», ja que és «impossible definir què és». L'actual director de la Institució de les Lletres Catalanes va manifestar que al llarg del temps s'ha percebut «tant com una cosa positiva o negativa» i que «en determinats àmbits ha esdevingut un motor —no pecat— capital».

L'antropòleg Adrià Pujol Cruells va definir la gola com «la mare de tots els pecats». I va constatar que

aquesta «no-mesura» de les coses va ser considerada «una virtut més que no pas una tara» en alguns moments de la història. Va acabar la seva intervenció recordant que Sòcrates assegurava que «amb la panxa plena és fa molt més difícil pensar».

A *La luxúria*, la periodista i escriptora Anna Punsoda va haver de partir, com a premissa, de «la saviesa popular de la nostra terra» per tal de poder reflexionar sobre aquest pecat capital. Segons ella, «separar el món dels desitjos i dels afectes» va ser el més complex. Va expressar que «la luxúria és com un termòmetre de la nostra salut física i mental». El filòsof Jordi Graupera va posar de manifest que «la supèrbia és un pecat que detectem immediatament en els altres, però que és molt més difícil veure'l dins nostre». Aquesta «percepció de superioritat» representa una «equivocació en la nostra mirada del món», va constatar l'autor de *La supèrbia*. Així mateix va recordar que els pecats capitals eren, originàriament, vuit. Va ser el papa Gregori el Gran el que va confeccionar-ne la llista definitiva.

Creats el 1669 per acompanyar els gegants del Pi, són els primers gegants petits documentats a Catalunya

350 anys dels Gegantons del Pi

MACIÀ GRAU
Barcelona

Encara que els Gegants del Pi són una de les colles geganteres més conegudes de Barcelona i de Catalunya, el seu paper en les celebracions no es podria entendre sense els seus germans petits, més coneguts com els Gegantons del Pi o Gegants petits del Pi. Tanta n'és la importància que, en la majoria d'actes que organitzen les parròquies i entitats durant l'any, els gegants que més hi participen són els petits, com ja s'havia fet històricament. I és que a partir del 1669 tots els documents de l'arxiu de la basílica del Pi passen de referir-se als seus gegants com «la parella de gegants del Pi» a anomenar-los «els gegants grans i xics del Pi». Aquests documents, descoberts recentment gràcies a una investigació que va fer l'entitat, han permès conèixer exactament quan es van crear els gegantons, i han fet possible que aquest any s'hagi pogut celebrar el seu 350è aniversari.

Els gegants petits, xics, camacurts i ballarics

La investigació que ha permès conèixer la data exacta de la creació dels gegants petits del Pi va començar fa aproximadament quatre anys, amb motiu de l'elaboració d'un llibre que prepara l'Associació d'Amics dels Gegants del Pi per explicar la història dels gegants. Gràcies a la recerca que van fer als arxius de la basílica, es va saber que les primeres referències dels gegantons apareixen a partir del 1669, una data que fins aleshores es desconeixia. Nico Alonso, un dels caps de colla i vicepresident de l'entitat, explica que la referència que hi van trobar és totalment explícita: «Abans del 1669 els textos expliquen que es pagaven quatre lliures per portar als gegants, i a partir d'aquest any se'n passen a pagar set, perquè hi havia dos gegants més, els xics.» No obstant, el motiu de la seva creació no apareix als documents, i fa que encara no sigui del tot clar, com

NICO ALONSO
«Tot són especulacions, però creiem que el Pi va voler fer una parella petita de gegants perquè obrís pas als grans»

exposa el mateix Nico: «Tot són especulacions, però la idea amb què treballem és que el Pi va voler fer una parella petita perquè obrís pas als grans. En aquest sentit van ser pioners perquè són els primers gegantons d'aquest estil documentats a Catalunya.»

Després de la creació dels gegants petits del Pi, quatre colles geganteres més de Catalunya van prendre el seu exemple i també van crear dues parelles més de gegants: els Vitxets de Reus, els Negritos de Tarragona, els Cubanitos de Sitges i els Gegantons de Valls. Precisament per això, aquestes quatre colles van ser les protagonistes de l'acte central de la celebració del 350è aniversari dels Gegantons del Pi, que va tenir lloc el 8 de juny i va aplegar les cinc colles a Barcelona. Les figures més emblemàtiques de Catalunya van participar en una cercavila pel barri Gòtic que va començar al Palau de la Virreina, l'espai on es van recuperar els quatre Gegants del Pi el 1960: «A finals del segle XIX es van abandonar els gegants perquè es

Agusti Codinach

Els gegantons del Pi, al centre, durant la inauguració de les vitrines on es guarden els gegants originals a la basílica del Pi.

va deixar de fer la processó del Pi. No va ser fins el 1960 quan es van recuperar, al Palau de la Virreina», manifesta en Nico. La cercavila va anar acompanyada de la presentació d'una exposició per commemorar l'efemèride dels 350 anys, que va portar el nom de *Gegants petits, xics, camacurts i ballarics. 350 anys dels Gegants petits del Pi*, i va permetre als visitants contemplar

tant les rèpliques que surten regularment a les celebracions, com les figures originals, que daten del 1807 en el cas dels grans i del 1858 en el dels petits.

Agraïment festiu al monestir de Pedralbes

Per tancar els actes festius del 350è aniversari, diumenge 24 de novembre els quatre Gegants del Pi visiten el monestir de Pedralbes per agrair el seu paper a l'hora de preservar els arxius de la basílica del Pi. Com explica Nico Alonso, la relació entre el monestir i la colla sempre ha estat molt especial: «Quan va arribar la guerra civil el monestir va guardar els nostres arxius, que s'havien traslladat de la basílica per resguardar-los de les bombes. Històricament, a més, la nostra colla sempre ha considerat el monestir com un lloc emblemàtic, com ho demostra el nom de la geganta grossa, que es diu Elisenda, en honor de la Reina Elisenda de Montcada, que és qui va fundar el monestir de Pedralbes.»

Tant és l'agraïment de la colla, que els gegants que participen en l'ofrena a la Mare de Déu i a la Reina Elisenda son els originals, que durant l'any es guarden a la vitrina de la basílica i només surten al carrer per Sant Josep Oriol. Excepcionalment, i perquè l'ocasió be s'ho val, els històrics gegants, tant els grans com els petits, surten al carrer per celebrar que els Gegants del Pi segueixen fent història gràcies a l'esforç desinteressat de tots els membres de la colla gegantera. Moltes felicitats!

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

MARIA BALART I F. DIEGO

Antoni Polo, lleial contestatari (1960-2019)

El 30 d'octubre ens deixava Toni Polo. Nascut a Forcall (Els Ports) al si d'una gran família de nou germans, es casà a Tortosa i ha residit al barri de Santa Clara. Estudià Magisteri, especialitat de Ciències Humanes, a Tarragona. Més endavant es graduà en Psicopedagogia (UOC) i Ciències Religioses (Universitat de Comillas), i va fer el Postgrau en Direcció i Gestió de Centres Educatius a La Salle.

Tan aviat contragué matrimoni amb Sussi Melero, foren enviats pel bisbe Ricard Maria Carles a l'altiplà del Perú (1987-1990) i posteriorment van ser formadors d'altres missioners d'OCASHA. En tornar amb el seu fill Marc, va treballar com a educador al Centre Obert Sant Francesc, gestionat per l'Ajuntament de Tortosa (1991-1995). Va iniciar la Residència Juvenil Coll de l'Alba, que va transformar-se en Centre Residencial d'Acció Educativa (1996-2000). Va ser membre i alhora impulsor del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC) a les Terres de l'Ebre. Convocat pel nou bisbe Javier Salinas, realitzà serveis al Col·legi diocesà Sagrada Família de Tortosa. També fou responsable del Pis Assistit Cruïlla del Pla Interdepartamental per la Infàn-

cia. Fundador de l'Escola de l'Esplai de Tortosa i president del Patronat Obrer de la Sagrada Família (2000-2016), ha treballat en la dinamització del món del lleure i del voluntariat, per a ell «l'essència de la seva vida».

És el Grup d'Esplai Blanquerna, entitat que ha pilotat, el darrer gran contenidor de programes liderats juntament amb Núria Palau i aquells que el van engegar ara fa 40 anys. Sempre a favor dels altres i del món de la infància. Aquells xiquetes i xiquetes que ara són homes i dones encara recorden avui amb gratitud l'oportunitat de viure experiències de lleure que d'altra manera no haurien pogut gaudir. La nova seu de Blanquerna a la plaça Mossèn Sol de Tortosa ha suposat l'oportunitat de renovar les il·lusions i els projectes.

La vida d'en Toni s'arrela i se sosté fermament en la fe, que ha brollat en el seu cor per l'experiència personal de l'amor de Déu i l'ha mogut al compromís de compartir la bona nova de l'Evangelí amb els germans, especialment els més vulnerables per tal de dignificar les seves vides de fills de Déu i germans nostres. Un home extraordinàriament vital i dinàmic, treballador infatigable, ple d'entusiasme i de creativitat; honest i coherent.

El seu lideratge rau en la confiança i la iniciativa que ha sabut encomanar als equips que ha gestionat. Tothom ha tingut cabuda en els projectes, cadascú ha pogut aportar-hi el millor de si mateix. La seva capacitat d'engrescar ha donat com a fruit grups de treball on el respecte, l'amistat i l'alegria per la feina ben feta es respiren i es palpen. Ha donat veu i protagonisme a les persones amb qui ha treballat. I exemple de coratge davant l'adversitat.

En Toni ha estat un autèntic testimoni de fe, d'esperança, de generositat i de solidaritat. En cap moment ha renunciat a la il·lusió per nous reptes. I sempre, això sí, amb el seu inesgotable sentit de l'humor, preparat per a la broma, pel comentari sorneguer i desinhibit. Ha lluitat fins al final sabent-se sempre en mans del Pare, que estem segurs que l'ha acollit en la tan merescuda pau.

Agraïm al Senyor la vida d'en Toni, que en el servei ha trobat el sentit de la vida i la felicitat: «Allà on he estat he cregut que havia de fer quelcom per un món millor.»

Ha estat un autèntic testimoni de fe, d'esperança, de generositat i de solidaritat

Recreació gràfica de les deixalles espacials que orbiten la Terra./Getty

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Les deixalles espacials ja són una preocupació

Ja sabem prou que ens hem de preocupar pel canvi climàtic (s'ha proposat dir-ne «crisi climàtica», que expressa millor el que passa). L'home amb les seves deixalles sòlides està embrutant l'habitable Terra i amb les emissions gasoses va provocant que s'escalfi i es contamina. Tots ho sabem i en aquesta pàgina ja n'hem parlat més d'una vegada. És molt preocupant. Però ara ens ha caigut a les mans un article que parla d'una altra contaminació provocada per la humanitat. M'ha semblat ben interessant parlar-vos-en. Es tracta de la «brutícia» que hi ha a l'espai pròxim que ens envolta per culpa del que l'home hi ha llençat.

L'informe de l'ODPO (Oficina del Programa de la NASA de Restes Orbitals) no menteix: hi ha uns 29.000 objectes de mida superior als 10 cm que es troben orbitant la Terra, la major part per sota dels 2.000 km d'alçària. La concentració més intensa és entre 750 i 1.000 km. I ho fan corrent a uns 7 o 8 km per segon. A aquesta velocitat l'impacte d'un d'aquests cossos de només 10 cm pot inutilitzar un satèl·lit d'observació. I és el que ja ha passat una vegada. Em direu: 29.000 objectes són molts. Doncs encara us haig d'afegir que l'informe diu que de la mida compresa entre 1 i 10 cm arriben a 670.000.

Com pot ser? És que, cada vegada que es fa un llançament, les explosions de les etapes superiors del vehicle de llançament són font de residus. Sabeu quants satèl·lits de fabricació humana actualment encara estan orbitant la Terra? Exactament 2.062, dels quals 901 són americans, 299 xinesos, 153 russos, 48 europeus (de l'ESA), i la resta d'altres països. Però si comptem tots els que s'han posat en òrbita des del començament de l'era espacial fins ara s'arriba a uns 7.500. I de molts d'ells, és clar, encara van vagant per l'espai les restes. S'ha calculat que més de 7.500 tones de residus estan orbitant el planeta.

Què hi hem de dir, davant d'aquest panorama? La resposta és òbvia. Que cal tenir-lo molt en compte a l'hora de posar en òrbita cap altre artefacte i procurar fer caure tots els que ja són inútils. Per si sols ja n'han caigut molts. Si són restes petites amb l'escalfament que reben de l'atmosfera es desfan, com els estels fugaços, i els més grans han caigut a l'oceà o a llocs despoblats, com els que es precipitaren a la tundra canadenc, a l'Outback australià o a Sibèria. Però, cal dir-ho, si no hi ha hagut cap dany important fins ara, no podem assegurar que no passi algun dia. Tinguem-ho present.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Tradicionalment, l'arrel torrada de la xicoira amarga (llat., *Cichorium intybus*; cast., *achicoria*) s'ha usat com a substitutiu del cafè, mentre que les fulles de la xicoira dolça o escarola (llat., *Chicorium endivia*) tenen un lloc molt destacat en bona part de les amanides catalanes. L'endívia és una hortalissa força present en les amanides tardorals, puix que és molt vitamínica i molt agraciada amb substàncies que directament incideixen en la producció de glòbuls blancs i vermells i, també, en la formació d'anticossos del sistema immunològic de l'organisme. A més l'endívia té moltes propietats antioxidants i afavoreix l'absorció del ferro. Aquesta hortalissa, com l'escarola, té un lleuger gust amargant que afavoreix la digestió dels greixos i estimula el bon funcionament del fetge.

El conreu de la xicoira, de l'endívia i de l'escarola —aquesta darrera una hortalissa amb una gran varietat especialment les de temps hivernal— és molt antic arreu d'Europa. L'escarola sol reclamar terres de fondària notable, no excessivament humides i poc compactades. L'escarola —tant la llisa com l'arissada— és molt rica en la provitamina A i és una hortalissa que fa de molt bon pair si hom l'amaneix bé amb oli. Qui sap si, per aquest motiu, forma part integrant del xató o xatonada; una amanida popular preparada amb una bona esqueixada de bacallà dessalat, olives, ceba tendra, api, anxoves i bocins d'escarola blanca ben macerats amb romesco, que és una de les salses més antigues i tradicionals de casa nostra, feta amb bitxo, alls picats, julivert, oli i vinagre.

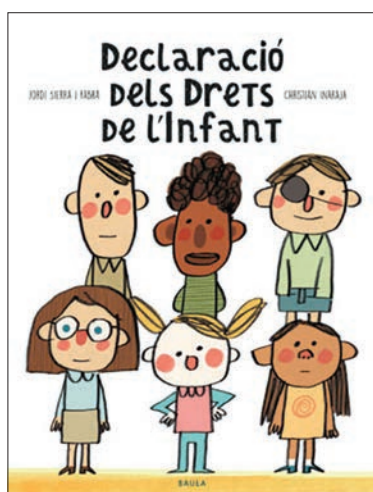
En alguns indrets, però, especialment a la rodalia de Vilafranca del Penedès, en comptes del romesco fan una salsa que també anomenen xatonada (car es fa per acompanyar l'amanida dita xató o xatonada), i que se sol elaborar amb nyores (pebrots picants), alls, ametlles i avellanes torrades, oli d'oliva, vinagre, sal, pa fregit i encara un bocí de bitxo; picat al morter fins que tot quedi ben lligat.

La xicoira fou objecte d'atenció dels antics hortolans que la descriviren així: «Espècie de escarola silvestre, de fullas radicals, llargas, obtusas, de figura variable, que quan estan tendras són llargas y enteras y, després, són retalladas, inodoras y amargas. La arrel oblonga de la gruixària de un dit, a manera de fus, y de sabor amarch.» Sobre les propietats de l'escarola els hortolans caputxins indicaren que: «La endívia o escarola, cura lo dolor de ventre y són contra el veneno» (BHC, *Lo jardiner hortolá, IV-6*), especialment la variant anomenada escarola *barba de caputxí*, que els religiosos conreaven a les hortes conventuals per les seves notables propietats aperitives, refrescants, antifebrífugues i tòniques: «Las hojas y la raíz de la achicoria se usan en medicina por sus propiedades aperitivas, febrífugas y tónicas. La achicoria amarga ordinaria se emplea para la producción de la variedad de la achicoria rústica llamada barba de capuchino» (T.A., *Recetario*, s. f.). A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de les propietats del teix.

TRADICIONS REMEIERES

L'escarola i la «xatonada»

JORDI SIERRA i FABRA (text)
CHRISTIAN INARAJA
 (Il·lustracions)
Declaració dels Drets de l'Infant
 Baula Edicions, 2019, 40 pàg.

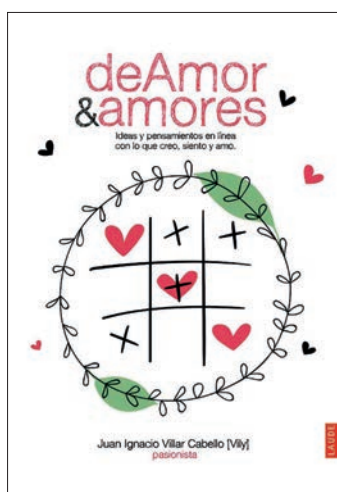
Un poema il·lustrat per descobrir i recordar els deu articles de la Primera Declaració dels Drets de l'Infant de l'any 1959.

«Al món molts infants hi havia / marcats per les desigualtats. / I la gent què era el que volia? / Evitar-los tantes maldats.» Recomanat a partir de 5 anys.

MONTSE BARDERI
La memòria de l'aigua
 Columna, 2019, 381 pàg.

Aquesta és la història de tres generacions de dones: la Clemència, rossa com un fil d'or; la seva filla Rosalia, que viurà tot el procés d'industrialització, i la Núria, neta de la Clemència, que lluitarà per tenir la formació i l'amor que no van tenir mai la seva mare ni la seva àvia. Una novel·la colpidora guanyadora del Premi Prudenci Bertrana 2019.

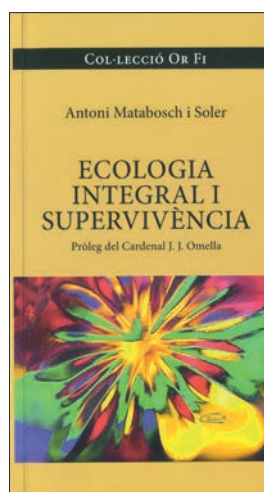
JUAN IGNACIO VILLAR CABELLO
 [Vily]
De Amor & amores
 Laude, 2019, 205 pàg.

Un ventall de reflexions que va començar amb un senzill «t'estimo», com a resposta de l'autor a tota aquesta gamma àmplia de circumstàncies que se'ns plantegen a la vida. Tant de bo que, en aquestes respostes, hi trobeu la llum i l'ànim per buscar i trobar la persona que voleu ser.

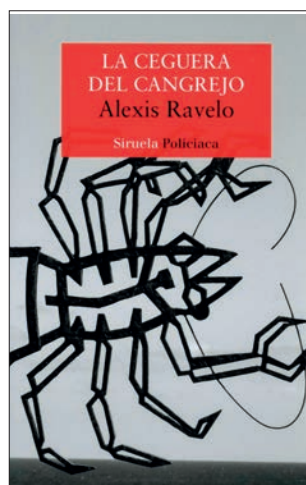
PHILIPPE J. DUBOIS
ÉLISE ROUSSEAU
Petita filosofia dels ocells
 Angle Editorial, 2019, 141 pàg.

Per què no aturem un moment el ritme infernal de la nostra vida i escoltem el que els ocells ens diuen i ens ensenyen? Pel seu estil de vida, per la seva forma de ser al món, aquests petits «mestres pensadors» ens mostren una manera de viure més respectuosa amb els nostres propis ritmes, i més profunda. 22 lliçons curtes i senzilles.

ANTONI MATABOSCH i SOLER
Ecologia integral i supervivència
 Arquebisbat de Barcelona, 2019, 111 pàg.

Al llarg dels darrers decennis hem pres més consciència dels greus problemes que crea una cursa desmesurada pel progrés sense tenir en compte les limitacions del nostre planeta. Aquest llibre aprofundeix en les causes històriques que ens han portat a aquesta situació: la ideologia del progrés i l'haver posat l'home com a centre i amo de tot mitjançant la ciència i la tècnica.

ALEXIS RAVELO
La ceguera del cangrejo
 Ediciones Siruela, 2019, 356 pàg.

Oficialment, la historiadora de l'art Olga Herrera va morir en un accident absurd a Lanzarote. Però, per a Àngel Fuentes, militar de professió i company sentimental de la víctima, la veritat de la mort havia de ser una altra. Una intriga criminal absorbent amb dues opcions: obrir els ulls o, com els crancs que viuen als Jameos del Agua, viure cecs i aliens a la realitat.

CRÍTICA TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

Un «Confit» de color ver pà·lid

Es podria titular *La dona del «Confit»* perquè el Seat 600 color verd pà·lid de la família protagonista és com un d'aquells confits farcits d'ametlla llargueta i ensucrat per fora amb colors de primera comunió. El 600 és tan protagonista d'aquesta obra de Pere Riera (*Canet de Mar*, 1974) com ho són els altres cinc personatges que rondan al voltant del model matrícula B-451473, que un pare vidu, empleat primer de la Seat i després de la Pegaso, ha construït en un lloc tan poc habitual com és el menjador de casa.

Plantejar aquesta història als espectadors ja és motiu d'una arrencada d'aires mig caldersians perquè no hi ha més realisme màgic que pretendre construir un vehicle al pis. Si algú es pensa que amb la plaga dels pisos turístics il·legals ja ho ha vist tot, que s'espera a ensopegar amb un veí que s'entretingui a construir un utilitari dins

de casa... o un camió amb tràiler i tot! *La dona del 600* té una trama que descobreix els secrets del pare, de la mare que ja no hi és, de la filla funcionària que s'acaba de separar i que fa dos mesos que no puja al pis del pare, de la segona filla que fa de metgessa sense fronteres i que acaba d'arribar de Burkina Faso i del gendre acabat de separar de la filla gran que és qui entén millor el pare i que és un dels qui es conxorxa amb ell per trobar, per exemple, la llanta davantera que li feia falta per rematar la «cadena de muntatge» del seu Seat 600.

Endinsats en l'aparent comèdia d'humor, el somriure dels espectadors es va glaçant a poc a poc i la història va penetrant en els records d'aquells que fan un viatge al passat, molts d'ells antics usuaris dels Seat 600 i que, des de darrere els vidres, van descobrir que el món també era en colors quan se sortia del blanc i negre.

La dona del 600 és d'aquelles obres de bulevard que només creixen si la companyia té tot el carisma per omplir l'escenari amb la seva presència. El repartiment el té i així dona vida a una família treballadora que s'ha fet, ha crescut i s'ha desmuntat al voltant del «600», metàfora potser també d'una generació que ha vist frustrats molts dels seus ideals i ara només els queda el recurs de reomplir el buit amb un «600» de ficció.

© Felipe Mena

L'actor Jordi Banacolocha amb Àngels Gonyalons en una escena de l'obra que té com a virtual protagonista el Seat 600.

AMB BON HUMOR

«LA DONA DEL 600»,
de Pere Riera
INTÈRPRETS: Jordi Banacolocha, Àngels Gonyalons, Pep Planas, Rosa Vila i Mercè Sampietro
DIRECCIÓ: Pere Riera
Teatre Goya, Barcelona.
Fins al 15 de desembre

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Diàleg amb el món i la vida

DAVID JOU

Les escriptures de l'Univers
(català-anglès)
Viena, 2019, 135 pàg.

Als lectors de *Catalunya Cristiana* no us sorprendrà que David Jou ens ofereixi una antologia de poemes de tema científic, perquè és prou conegut com a poeta i com a científic, concretament, és catedràtic de Física.

L'autor ens explica al pròleg: «Algunes de les fonts de la poesia són la sorpresa, la celebració i l'angoixa: els descobriments científics poden sorprendre, angoixar o invitar a celebrar aspectes inèdits del món i són, doncs, fonts ben legítimes d'inspiració poètica.»

Un treball com aquest no està a l'abast de tothom fer-lo. Cal una formació àmplia i ben treballada en temes de ciència, viscuda com a vocació i autoritat, per arribar a posar-hi la bellesa del vocabulari i la interiorització poètica.

També fer-ho sense petulància per tal d'arribar al lector menys científic que ens permeti veure, en aquest cas, l'Univers amb tota la seva esplendor, fent proper aquest Univers que veiem físicament tan llunyà.

Em ve a la memòria aquell *Himne de l'Univers* de Teilhard de Chardin, com a exemple d'unió entre científics i pensament religiós.

Quan en descriu poèticament l'Univers, ho fa per a nosaltres i així ens ho diu: «Espero que algun dels poemes d'aquesta antologia puguin estimular la curiositat del lector, l'acompanyin en la seva contemplació de l'Univers, la llum i la matèria, i l'encoratgin a trobar un cert equilibri —tant de bo una certa harmonia!— entre saber i sentir.»

Gràcies per l'ajuda i també, en fer-ho bilingüe català/anglès, per la difusió de la nostra llengua. Quina doble feinada!, gràcies, gràcies, gràcies.

RAUXA

Periodisme cristià

Els canvis profunds i accelerats de la nostra època incideixen per partida doble en el periodisme religiós. D'una banda, ha de fer front a la progressiva davallada de l'hàbit de llegir, que afecta especialment la premsa, i també ha d'assumir l'eclosió del món digital, amb el protagonisme indiscutible de les noves xarxes socials; d'altra banda, com passa amb la resta d'àmbits de l'Església, tampoc no és aliè al generalitzat procés de secularització de la societat. Tot plegat fa que els mitjans de comunicació cristians es trobin avui davant d'un desafiament que els qüestiona directament. Cap a on hem de tirar?

Està fora de tota discussió que el periodisme religiós, si vol sobreviure, no pot prescindir de les noves tecnologies i les xarxes socials. Ara bé, com ho ha de fer per mantenir la profunditat, la capacitat de reflexió i de matís i no deixar-se engolir pel remolí permanent de l'actualitat?; ha d'intentar arribar a un públic tan ampli com sigui possible, fins i tot més enllà dels que es denominen cristians, però al mateix temps ha d'evitar de totes totes aigualir el missatge de l'Evangelí; el periodisme cristià no pot ser digne d'aquest qualificatiu essencial si no transmet l'amor i la misericòrdia de Déu per a tothom, però alhora no es pot conformar a oferir respostes fàcils i tranquil·litzadores, sinó que ha de mantenir sempre aquell to incòmode de la mateixa predicació de Jesús; i, per acabar, ha de dir què és bo i què no ho és sense vendre's mai a cap mena d'ideologia, es vesteixi del color que es vesteixi.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARRÒQUIA PARE ABRAHAM

El **dilluns 25 de novembre**, a les 20.30, trenta minuts de silenci pels segrestats del món (c/ Jaume Vicens i Vives, 6 – Barcelona).

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dimarts 26 de novembre**, a les 19.00, *Guerra i pau: el diàleg entre pobles* amb Antoni Soler (inscripcions: tel. 934 880 888).

RAMON LLULL

El **dimecres 27 de novembre**, a les 12.00, conferència de Maribel Ripoll *Per què estudiar Ramon Llull en temps de crisi* al Seminari de Barcelona (c/ Diputació, 231).

FILOSOFIA I INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

El **dimecres 27 de novembre i el dijous 28**, jornades de filosofia i intel·ligència artificial a la FFC (inscripcions: tel. 934 534 338).

PARRÒQUIA VERGE DE LA PAU

El **dijous 28 de novembre**, a les 21.00, catequesi d'adults *Relat del paradís* amb Jordi Cervera (pl. Ferran Casablanques, 4 – Barcelona).

ISCREB

El **dijous 28 de novembre**, a les 19.30, *Llibertat i vida en comunitat* amb Anna Boj al Casal Sant Josep de Mataró (tel. 937 553 196).

CATEDRAL

El **divendres 29 de novembre**, a les 20.00, vespres de Sant Andreu amb el cor Francesc Valls.

BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

Novena de la Immaculada Concepció: missa amb predicació, seguida de pregària a la Mare de Déu. El **divendres 29 de novembre**, a les 19.00; el **dissabte 30**, a les 18.00; el **diumenge 1 de desembre**, a les 13.00; el **dilluns 2 i el dimarts 3**, a les 19.00; el **dimecres 4**, a les 21.30; el **dijous 5 i el divendres 6**, a les 19.00. Predicaran diferents sacerdots (c/ Llúria, 70 – Barcelona).

CARLES DE FOUCAULD

El **dissabte 30 de novembre**, a les 18.00, celebració del 103è aniversari de la mort del Gmà. Carles (Comunitat de Jesús, c/ Joan Blanques, 10 – Barcelona).

LLIBRERIA PAULINES

El **dissabte 30 de novembre**, a les 18.00, presentació del llibre *Elige la vida* de Montse de Paz (ronda Sant Pere, 19 – Barcelona).

CATECUMENAT

El **dissabte 30 de novembre**, a les 12.00, ritu d'ingrés al catecumenat per a nens al Seminari de Barcelona; el **diumenge 1 de desembre**, a les 16.45, per a grans, a la catedral.

Solsona

FRA VALENTÍ SERRA

El **dijous 28 de novembre**, a les 18.00, xerrada de fra Valentí Serra *Apicultura popular i les plantes mel·líferes* i presentació de *El llibre de la mel* al Centre Cívic Xavier Jounou de Solsona.

Terrassa

SOLIDARITAT

El **dissabte 30 de novembre**, a les 19.00, concert solidari de Mans Unides i Càritas Sabadell al Teatre La Faràndula de Sabadell.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 6 al 8 de desembre**, recés Advent: *preparem el Nadal* amb David Guindulain, s.j.; del **dijous 26 de desembre al dimarts 31**, seminari intensiu d'exercicis (tel. 938 720 422).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè al Pròxim Orient neixi un esperit de diàleg, trobada i reconciliació

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Maria Balart, Pilarín Bayés, Dolors Bramon, Jaume Castro, Agustí Codinach, F. Diego, Pere Fàbregues, Jordi Gaya, Antonio Gil, Sergi Gordo, Joan Guiteras, Josefina Masip, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Rafael Serra, Lluís Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Josué Villalón, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

La clarissa Rita M. da Paixão Valente, després de fer una lectura acurada des d'una perspectiva ecològica de la vida i els escrits de santa Clara d'Assís (1193-1253), hi ha descobert «petites espurnes lluminoses que revelen una profunda sensibilitat ecològica». Fruit d'aquesta lectura és el treball de recerca *Ecologia en santa Clara d'Assís, relació-comunió amb tota la Creació*. La Gna. Rita (Portugal, 1968) és abadesa de la Fraternitat de Santa Clara de Vilobí d'Onyar (Girona).

[D'on neix l'interès per aprofundir en el tema *Ecologia en santa Clara d'Assís*?](#)

Vivim una greu crisi ecològica i ens cal canviar el sistema de vida, la manera de pensar i d'actuar. També ho he fet per trobar una resposta al·l'interrogant de per què, en parlar de l'ecologia franciscana, gairebé mai no es fa cap referència a santa Clara.

[Vostè reivindica el terme ecologia franciscana-clariana.](#)

Francesc d'Assís va obrir la ruta evangèlica de seguiment des de la senzillesa i la fraternitat. Clara, la seva millor deixeble, amb la seva fraternitat recollí i concretà la sensibilitat fraterna envers la creació i totes les formes de vida. La vida de les germanes fou exemple de sostenibilitat i respecte davant de tot do rebut o obtingut amb el propi treball. Per a Francesc, de ben segur que aquest model de vida fou inspirador del Càntic de les Criatures. Per a Clara, la fraternitat viscuda per Francesc amb tot el creat fou el model que inspirà la relació humana en la vida comunitària del convent de Sant Damià.

[Quin és el text ecològic de referència en santa Clara?](#)

El trobem en el procés de canonicització: «Quan enviava fora del monestir les germanes servicials, les exhortava a lloar Déu cada vegada que veiessin arbres bells, florits i frondosos; i volia que fessin el mateix en veure els homes i les altres criatures, a fi que Déu fos lloat en tot i per tot» (ProCl 14,9). Clara invita les germanes a mirar

Rita M. da Paixão Valente, germana clarissa

«Clara d'Assís ens invita a implicar-nos activament en la revolució de la sostenibilitat»

amb l'atenció de qui sap captar la bellesa, l'harmonia i la vida de les coses creades. Afirmo que el treball és gràcia alhora que servei per al bé de les germanes i germans, pel bé comú i com a resposta generosa al Creador. Aquesta concepció del treball contrasta fortament amb la lògica economicista d'avui.

[Quines actituds defineixen la seva sensibilitat ecològica?](#)

La gratuïtat: Clara té una resposta de gratitud i reconeixement per tot el que li és donat, actitud condicionada per la sobrietat de vida. El compartir: mai no fa servir els béns de la creació d'acord amb el seu caprici, sinó que els acull com un do, els rep d'acord amb la vida i les necessitats, però sense apropiar-se'ls. El necessari: Clara en té prou amb el necessari, aposta per tenir únicament el suficient. Considerava allò superflu com un robatori als pobres. Des de l'eco-spiritualitat ens porta el mètode clarià

que es un camí cap a la plenitud de vida. Un mètode contemplatiu que és molt senzill, fruit de la seva experiència, que es resumeix en quatre paraules: mira, considera, contempla i transforma't.

[En quin sentit és un referent per al moment actual?](#)

Clara d'Assís va viure amb simplicitat una vida senzilla. La simplicitat és garant de la sostenibilitat del planeta, ric en energies i recursos, però alhora limitat. Clara ens invita a implicar-nos activament en la revolució del segle XXI que és la revolució de la sostenibilitat, a viure un estil de vida ecològicament sostenible fonamentat en les relacions de cooperació en totes les activitats, en tots els moments i amb tots els éssers creats per Déu, Pare de les Misericòrdies. Ens invita a simplificar l'estil de vida, que suposa l'ús respectuós de tot el que necessitem i la disposició a reciclar-ho quan hagi complert la seva funció.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 12 AL 24 DE GENER 2020

ETIÒPIA

Celebració de L'Epifania a
LA JERUSALEM AFRICANA

DEL 24 AL 28 DE FEBRER

HIGHLIGHTS DE LONDRES

DEL 22 DE FEBRER AL 2 DE MARÇ

EGIPTE FARAÒNIC

DEL 12 AL 19 DE MARÇ

PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA

DEL 27 DE MARÇ A L'1 D'ABRIL

MALTA L'illa dels Cavallers